

Број: 17-21-1368-2/19
Сарајево, 10. априла 2019. године

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

B

BOSNA I HERCEGOVINA			
PREDJEDNISTVO			
16-04-2019			
01,02	21-11	812	19

- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије о измјени Споразума о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије који се односи на „ИПА Јадрански програм прекограничне сарадње“ у оквиру Инструмента претприступне помоћи. Споразум је потписан 13. децембра 2017. године у Бриселу, и 25. септембра 2018. године у Сарајеву, а потписао га је, у име Босне и Херцеговине, г. Един Дилберовић, директор Дирекције за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине.

Будући да је Министарство финансија и трезора БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Зоран Бернћ

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-42-05-2-41322-2/18
Datum: 28.03.2019. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO	09.04.2019	11
14	21	1308-1

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Predmet: Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije o izmjeni Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične suradnje“ u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći, d o s t a v l j a s e,

U prilogu akta dostavljamo prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije o izmjeni Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične suradnje“ u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći, potpisan 13.prosinca 2017.godine u Briselu i 25.rujna 2018.godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 50.redovnoj sjednici, održanoj 01.kolovoza 2018.godine, prihvatilo navedeni sporazum i za njegovo potpisivanje ovlastilo direktora Direkcije za Europske integracije Vijeća ministara BiH.

Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine je na 169. sjednici održanoj 21.03.2019. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji predmetnog Sporazuma.

Molimo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine da donese Odluku o ratifikaciji Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije o izmjeni Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične suradnje“ u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći.

S poštovanjem,

MINISTAR

Igor Crnadak

SPORAZUM O FINANSIRANJU

**IZMEĐU
BOSNE I HERCEGOVINE
I
EVROPSKE KOMISIJE**

O IZMJENI SPORAZUMA O FINANSIRANJU

**IZMEĐU
BOSNE I HERCEGOVINE
I
EVROPSKE KOMISIJE**

**KOJI SE ODNOSI NA „IPA JADRANSKI PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE“
U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI
(Podijeljeno upravljanje)**

BOSNA I HERCEGOVINA

i

EVROPSKA KOMISIJA,

Dalje u tekstu pod zajedničkim nazivom „strane“ ili pojedinačno kao „zemlja korisnica“, u slučaju Bosne i Hercegovine, ili „Komisija“, u slučaju Evropske Unije koju predstavlja Evropska Komisija

Uzimajući u obzir član 12 Sporazuma o finansiranju,

Budući da

- (1) je „IPA Jadranski program prekogranične saradnje“ usvojen odlukom Komisije C(2008) 1073 i posljednji put izmijenjen odlukom Komisije C(2014) 9521. Na osnovu člana 4 odluke Komisije C(2008) 1073, odluka kojom se usvaja program se treba provesti putem višegodišnjih Sporazuma o finansiranju koje trebaju sklopiti Komisija i vlasti Albanije sa Bosnom i Hercegovinom i vlastima Hrvatske, Crne Gore i Srbije.
- (2) Sporazum o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične saradnje“ u okviru Instrumenta pretpriprustupne pomoći potpisan je 11. jula, 2013. godine.
- (3) Odlukom C(2016) 5756¹, Komisija je odobrila smjernice za zatvaranje operativnih programa iz Instrumenta pretpriprustupne pomoći (IPA), komponente II, III i IV (2007-2013). Ove smjernice bi trebale postati integralni dio ovog Sporazuma o finansiranju u obliku Dodatka C.
- (4) Ovim Sporazumom o finansiranju se ne uzima u obzir posljednji amandman odluke Komisije C(2008) 1073 kojom se usvaja program, posebno maksimalni iznos pomoći kojeg je dodijelila IPA u okviru prekograničnog programa. U skladu s tim bi ovaj amandman trebao biti uvršten u Sporazum o finansiranju sa Bosnom i Hercegovinom.
- (5) Stoga, Sporazum o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične saradnje“ treba na odgovarajući način izmijeniti i dopuniti,

¹ Odluka Komisije C (2016) 5756 od 16.09.2016. godine kojom se odobravaju smjernice za zatvaranje operativnih programa iz Instrumenta pretpriprustupne pomoći (IPA), komponente II, III i IV (2007-2013).

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Član 1

Sporazum o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične saradnje e“ u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći od 11. jula, 2013. godine se mijenja kako slijedi:

(1) U članu 4, stav (a) se mijenja sljedećim:

'(a) Doprinos Europske Unije je utvrđen u iznosu od maksimalno 207 245 257 €, kako je navedeno u poglavlju 9 Programa. Međutim, isplata doprinosa Europske Unije od strane Komisije se vrši u granicama raspoloživih sredstava;';

(2) U članu 7, stavu (3), tačka (h) se dodaje kako slijedi:

'(h) Operativni troškovi, uključujući troškove najma koji su isključivo povezani sa razdobljem sufinansiranja operacije, se mogu smatrati prihvatljivim.';

(3) U članu 15, stavu (2), adresa Zemlje korisnice se mijenja sljedećim:

'Državni koordinator za IPA-u, Direkcija za europske integracije,

Đoke Mazalića 5, 71000 Sarajevo,

Faks: +387 33 255 317';

(4) Član 17 se mijenja kako slijedi:

„Dodaci A, B i C čine sastavni dio ovog Sporazuma.';

(5) U Dodatku A, odjeljak 6 programa o finansijskim odredbama se mijenja tekstom navedenim u Dodatku I ovog Sporazuma o finansiranju;

(6) Dodaje se novi Dodatak C kako je utvrđeno u Dodatku II ovog Sporazuma o finansiranju.

Član 2

Sve ostale odredbe i uslovi Sporazuma o finansiranju ostaju isti.

Član 3

Ovaj Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja strana. Ako se strane potpišu na različite datume, ovaj Sporazum stupa na snagu na dan potpisivanja druge strane.

Potpisao, za i u ime Komisije

Potpisao, za i u ime Bosne i Hercegovine

u Briselu, dana 13.12.2017

u Sarajevu, dana

Marc Lemaître, generalni direktor
Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku

Edin Dilberović, direktor
Direkcije za europske integracije

/svojeručni potpis/

.....

(potpis)

.....

(potpis)

Dodatak I

6- FINANSIJSKE ODREDBE

U sljedećem stavu je predstavljena financijska tablica Programa za period 2007-2009, u skladu s Provedbenom uredbom IPA.

6-1 Programski proračun i stopa pomoći

Tabela 23 . Godišnja obaveza IPA-e za Program (u eurima):

Godine	Ukupna dodjela sredstava za IPA program prekogranične saradnje
2007.	19.764.156
2008.	33.767.061
2009.	13.667.191
2010.	24.379.027
2011.	38.401.079
2012.	39.169.100
2013.	38.097.643
Ukupno 2007.-2013.	207.245.257

Tabela 24 – Okvirna raspodjela po prioritetima (2007/13) Prioritet prema izvoru finansiranja (u eurima):

Prioritet	Finansiranje zajednice	Državno sufinansiranje ²²	Ukupno finansiranje	Stopa sufinansiranja	Doprinosi EIB-a	Drugo finansiranje ²³
	(a)	(b)	(c) = (a) + (b)	(d) = (a)/(c)		
Prioritet 1 – ekonomska, društvena i institucionalna saradnja	51.131.033	9.023.124	60.154.157	85,00%	-	-
Prioritet 2 – prirodni i kulturno-šumski resursi i prevencija rizika	81.028.055	14.299.069	95.327.124	85,00%	-	-
Prioritet 3 – pristupačnost i mreže	54.361.644	9.593.231	63.954.875	85,00%	-	-
Prioritet 4 – tehnička pomoć	20.724.525	3.657.269	24.381.794	85,00%	-	-
Ukupno (2007-2013)	207.245.257	36.572.693	243.817.950	85,00%	-	-

²² Odnosi se i na javno i na privatno sufinansiranje.

²³ Odnosi se i na javno i na privatno sufinansiranje korisnika.

6-2 Raspodjela sredstava

Tabela 25 – Raspodjela sredstava po prioritetima i godini, Fond zajednice i državni fond (u eurima):

Prioritet	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupni fond
Prioritet 1 – ekonomska, društvena i institucionalna saradnja	6.975.585	11.917.788	5.606.730	1.871.048	13.553.322	2.985.836	17.243.848	60.154.157
Prioritet 2 – prirodni i kulturološki resursi i prevencija rizika	6.975.584	11.917.786	3.912.235	11.268.771	13.553.322	25.606.210	22.093.216	95.327.124
Prioritet 3 – pristupačnost i mreže	6.975.585	11.917.786	3.912.235	12.673.267	13.553.322	13.035.037	1.887.643	63.954.875
Prioritet 4 – tehnička pomoć	2.325.195	3.972.595	2.647.849	2.868.121	4.517.774	4.454.211	3.596.049	24.381.794
Ukupno	23.251.949	39.725.955	16.079.049	28.861.207	45.177.740	46.081.294	44.820.756	243.817.950

Dodatak II
'Dodatak C'

[Tekst Smjernica za zatvaranje]

DODATAK C

**Smjernice za zatvaranje operativnih programa iz instrumenta za pretpristupnu pomoć
(IPA), komponente II, III i IV (2007.-2013.)**

Sadržaj

DODATAK

1.	OPĆA NAČELA ZA ZATVARANJE.....	2
2.	PRIPREMA ZA ZATVARANJE	3
2.1.	Izmjena odluka Komisije za programe	3
2.2.	Izmjena odluka Komisije o velikim projektima	3
3.	PRIHVATLJIVOST IZDATAKA.....	3
3.1.	Konačni datum prihvatljivost izdataka i primjenjiva pravila	3
3.2.	Projekti koji ostvaruju prihode	4
3.3.	Posebna pravila prihvatljivosti za komponentu III	5
3.4.	Posebna pravila prihvatljivosti za komponentu IV	8
3.5.	Posebna pravila prihvatljivosti za komponentu II	9
3.6.	Posebna pravila prihvatljivosti za Uzajamni fond EU (komponente III i IV).....	11
4.	PODNOŠENJE DOKUMENATA O ZATVARANJU	11
4.1.	Dokumenti o zatvaranju	11
Na temelju ovih Smjernica, za potrebe usklađenosti, s obzirom na komponente III i IV, sljedeći pojmovi se koriste:		11
Na temelju ovih Smjernica, za potrebe usklađenosti, s obzirom na komponentu II, sljedeći pojmovi se koriste:		14
4.2.	Rok za podnošenje dokumenata o zatvaranju.....	14
4.3.	Zajednička pravila o zatvaranju	15
4.4.	Promjena dokumenata nakon roka za podnošenje.....	16
4.5.	Raspoloživost dokumentacije	16
5.	SADRŽAJ DOKUMENATA O ZATVARANJU.....	17
5.1.	Završni izvještaj o izdacima (sastavni dio zahtjeva za konačnu isplatu)	17
5.2.	Sektorski završni izvještaj (komponenta II: završni izvještaj)	22
5.3.	Izjava o zatvaranju	27
6.	IZRAČUN GORNJE GRANICE ZA POMOĆ PRI ZATVARANJU	36
7.	AUTOMATSKO POVLAČENJE SREDSTAVA.....	36
8.	PRIVREMENO OBUSTAVLJENE OPERACIJE ZBOG SUDSKOG ILI UPRAVNOG POSTUPKA	36
9.	PRIVREMENO OBUSTAVLJANJE PLAĆANJA	37
10.	IZRAČUNAVANJE KONAČNOG DOPRINOSA	37
11.	EURO	37

1. Spisak većih projekata	43
---------------------------------	----

GLOSAR

Zbog jasnoće i čitljivosti u smjernicama su korišteni sljedeći pojmovi :

<i>IPA uredba</i>	Uredba Vijeća (EZ) br. 1085/2006 od 17. jula 2006. o utvrđivanju instrumenata pretpristupne pomoći (IPA)
<i>IPA provedbena uredba</i>	Uredba Komisije (EZ) br. 718/2007 od 12. juna 2007. O provođenju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 o utvrđivanju instrumenata pretpristupne pomoći (IPA) ¹
<i>IPA okvirni sporazum</i>	Okvirni sporazum između vlade zemlje korisnika i tadašnje Komisije evropskih zajednica o pravilima saradnje u vezi sa finansijskom pomoći EZ u okviru instrumenta pretpristupne pomoći (IPA)
<i>Sporazum o finansiranju</i>	Sporazum o finansiranju između države korisnice i tadašnje Komisije evropskih zajednica u vezi sa datim višegodišnjim operativnim programom za IPA pomoć u okviru ili prekogranične saradnje, regionalnog razvoja ili komponente razvoja ljudskih resursa u zemlji korisnika
<i>Komponentna</i>	u skladu sa definicijom iz člana 3. IPA uredbe (II: Prekogranična saradnja, CBC; III: Regionalni razvoj; IV: Razvoj ljudskih resursa)
<i>Program</i>	Operativni program u skladu sa definicijom iz tačke 1, člana 6(2) i 155(2) (komponenta II: član 94(1)) IPA provedbene uredbe
<i>Prioritet</i>	Prioritetna os u skladu sa definicijom iz tačke 2, člana 6(2) IPA provedbene uredbe
<i>Operacija</i>	u skladu sa definicijom iz tačke 3, člana 6(2) IPA provedbene uredbe
<i>Država korisnica</i>	Država/države podobne za komponente II, III i IV u skladu sa definicijom iz člana 1. IPA uredbe i njenog Dodatka I. Tamo gdje se smjernice odnose na državu korisnicu za bilo kakvu razmjenu informacija sa Komisijom ili u vezi sa njenim obavezama, ovaj pojam, za komponentu II se također odnosi na upravno tijelo
<i>Država učesnica</i>	Za komponentu II, država/e članica/e učesnica/e i država/e korisnica/e učesnica/e
<i>Uzajamni fond EU</i>	Uzajamni fond EU za odgovor na sirijsku krizu, Madad fond, koji je uspostavljen Odlukom Komisije C(2014) 9615 (ne primjenjuje se na komponentu II i druge države osim Turske)

¹ OJ L 170, 29.6.2007, str. 1.

1. OPĆA NAČELA ZA ZATVARANJE

Ove smjernice se primjenjuju na zatvaranje programa u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) koji se provodi u skladu sa IPA uredbom za period programa 2007.-2013. U pripremi ovih smjernica uzelo se u obzir iskustvo sa zatvaranjem Programa strukturalnih fondova.

U skladu sa članom 100. Sporazuma o finansiranju² programsko zatvaranje označava finansijsko podmirivanje nepodmirenih budžetskih obaveza Unije putem jedne od sljedećih aktivnosti:

- isplata konačnog iznosa koji Komisija duguje nadležnom tijelu za svaki program,
- povratom iznosa koje je Komisija pogrešno isplatila državi korisnici; i/ili
- opozivom konačnog iznosa budžetske obaveze Komisije.

Također se odnosi i na rok do kojeg sva prava i obaveze Komisije i države korisnice ostaju na snazi u pogledu pomoći operacijama. Zatvaranje programa ne dovodi u pitanje pravo Komisije na uvođenje finansijskih ispravki.

S obzirom na različitu strukturu relevantnih finansijskih sporazuma, upućivanja³ na odredbe Sporazuma o finansiranju u ovim smjernicama se ne odnose na komponentu II „Prekogranično“, osim ako ne postoji jasno naznačeno upućivanje na odredbe iz Sporazuma o finansiranju koje se odnose na programe komponente II. Primjenjuju se samo upućivanja na IPA uredbu ili IPA provedbenu uredbu iz ovog teksta ili iz fusnota.

U pogledu na programe komponente II koji su predmet tranzicijskih aranžmana članova 99. i 100. IPA provedbene uredbe (Grčka – Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija i Grčka-Albanija) ove smjernice se odnose samo na države članice. Zatvaranje dijela ovih programa u vezi sa državama korisnicama koje učestvuju obavlja Generalna direkcija za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Komisije.

Ove smjernice se ne primjenjuju na programe prekogranične saradnje pod okvirom komponente II „Slovenija-Hrvatska“ (CCI: 2007CB16IPO002) i „Mađarska-Hrvatska“ (CCI: 2007CB16IPO003), budući da se ovi programi smatraju usvojenim prema Uredbi (EZ) br. 1083/2006⁴ od pridruživanja Hrvatske. U skladu s tim, primjenjuju se Smjernice za zatvaranje strukturalnih fondova.

² I u skladu sa članom 47(1) IPA provedbene uredbe

³ Članovi finansijskog sporazuma se odnose na numeraciju standardnog finansijskog sporazuma (kontekst Turske), za tačno pozivanje u svakom finansijskom ugovoru pogledati korelacijsku tabelu u Prilogu V.

⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. jula 2006. godine kojom se određuju opće odredbe Evropskog fonda za regionalni razvoj, Evropskog društvenog fonda i Kohezijskog fonda, te kojom se ukida Uredba (EZ) br. 1260/1999, OJ L 210, 31.7.2006, str. 25 ; vidi član 105a(1) i (6).

2. PRIPREMA ZA ZATVARANJE

2.1. Izmjena odluka Komisije za programe

Zahtjev za izmjenu odluke Komisije u vezi programa, uključujući izmjenu finansijskog plana za prenos sredstava između prioriteta istog programa se može podnijeti do 31.12.2017. godine (komponenta II: do 31.12.2016. godine).

Međutim, kako bi se na vrijeme pripremilo zatvaranje za komponente III i IV Komisija preporučuje podnošenje zahtjeva za izmjenu do 31.12.2016. godine⁵, i za komponentu II do 30.09.2016. godine⁶. Konačni datum prihvatljivosti izdataka ili rok za podnošenje dokumenata o zatvaranju se neće produžiti zbog vremena koje potrebno za obradu zahtjeva za izmjenu.

2.2. Izmjena odluka Komisije o velikim projektima

Kako bi se osigurala njegova pravovremena i temeljita procjena, kao i dovoljno vremena za njegovo provođenje, zahtjev za izmjenu odluke Komisije o velikom projektu se može podnijeti do 31.12.2016. godine⁷.

3. PRIHVATLJIVOST IZDATAKA

3.1. Konačni datum prihvatljivost izdataka i primjenjiva pravila

3.1.1. Posebna pravila za komponente III i IV

U skladu sa članom 34(1) Sporazuma o finansiranju⁸, konačni korisnici moraju ostvariti i platiti izdatke do 31.12.2017. godine. U kontekstu grantova prema IPA komponenti IV, konačni korisnik je tijelo koje provodi operaciju ili projekat u okviru operacije.

Ne dovodeći u pitanje član 34 Sporazuma o finansiranju, sve operacije se moraju završiti do trenutka podnošenja dokumenata o zatvaranju, kako je navedenu u članu 100(5) ovog Sporazuma. Izdaci u vezi sa operacijama koji su ostvareni i plaćeni nakon 31.12.2017. godine se ne smatraju prihvatljivim i isključivo se podmiruju iz državnih budžeta država korisnica. Izdaci operacija koje nisu provedene do 31.12.2018. godine nisu prihvatljivi i Komisija ih oduzima sa izvještaja izdataka.

Izdaci prihvatljivi kod zatvaranja moraju biti u skladu sa sljedećim principima koji su navedeni u članu 35(1) Sporazuma o finansiranju:

- Izdaci ostvareni i plaćeni unutar perioda prihvatljivosti koji je relevantan za program, kao što je navedeno u članu 35 Sporazuma o finansiranju, moraju biti popraćeni računima s potvrdom plaćanja ili računovodstvenim dokumentima jednake dokazne vrijednosti;

⁵ U skladu sa članom 156(2) IPA provedbene uredbe, Komisija usvaja Odluku o reviziji programa što je prije moguće nakon što strateški koordinator podnese formalan zahtjev u dogovoru sa državnim IPA koordinatorom države korisnice.

⁶ U skladu sa članom 93(2) IPA provedbene uredbe, Komisija usvaja revidirani prekogranični program putem odluke, te se u skladu s tim zaključuje i novi finansijski sporazum/i kako je navedeno u članu 92. Gdje je to relevantno primjenjuju se odredbe člana 9(3) IPA uredbe.

⁷ Ovaj stav se ne odnosi na komponentu II.

⁸ Te u skladu sa drugom tačkom člana 34(1) IPA provedbene uredbe.

- Ako su operacije ili aktivnosti vezane za te izdatke u skladu sa operacijama i aktivnostima prihvatljivim za finansiranje u skladu sa jednom ili više mjera koje su predviđene za provođenje prema relevantnom programu;
- Ako su operacije ili aktivnosti vezane za te izdatke odabrane u skladu sa kriterijima odabira i predviđenim procedurama u okviru relevantnog programa i relevantnom Sporazuma o finansiranju;
- Ako su ispraćena pravila i procedure vezani za prethodne kontrole Komisije;
- Ako je izdatak ostvaren u skladu sa principima razumnog finansijskog upravljanja, i posebno u skladu sa principima ekonomije i učinkovitosti troškova.

Odredbe Poglavlja VI (članovi 34 do 43) Sporazuma o finansiranju se primjenjuju.

Pored navedenog, prihvatljivi izdaci kod zatvaranja moraju biti u skladu sa politikama EU-a u skladu sa članom 4(b) IPA Okvirnog sporazuma⁹.

3.1.2. Posebna pravila za komponentu II

U skladu sa članom 89(1) IPA provedbene uredbe, konačni datum za isplatu prihvatljivih izdataka je 31.12.2016. godine¹⁰.

S obzirom na detaljna pravila prihvatljivosti za različite kategorije potrošnje, primjenjuju se članovi 34 do 38, 89, 94(1)(e) i 95(5) IPA provedbene uredbe.

3.2. Projekti koji ostvaruju prihode

3.2.1. Posebna pravila za komponentu III

U skladu sa članom 19. Sporazuma o finansiranju¹¹, maksimalni prihvatljivi izdatak za projekte koji ostvaruju prihode je manjak sredstava izračunat za projekat (što znači da prihvatljivi izdatak ne smije prelaziti sadašnju vrijednost troška investicije umanjenu za sadašnju vrijednost neto prihoda iz investicije tokom određenog referentnog perioda za investicije u infrastrukturu ili druge projekte gdje je moguće unaprijed objektivno procijeniti prihode).

Novi ili dodatni odbici od neto prihoda ostvarenih projektima u skladu sa članom 150. IPA provedbene uredbe trebalo bi se izvršiti najkasnije do trenutka predaje dokumenata o zatvaranju, ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

- (a) Pri izračunu manjka sredstava nisu uzeti u obzir određeni novi izvori prihoda¹² i/ili novi izvori prihoda su se pojavili nakon izračuna manjka sredstava¹³;

⁹ I, također, u skladu sa članom 20(1) IPA uredbe.

¹⁰ Član 89(1) IPA provedbene uredbe se odnosi na "31. decembar treće godine nakon posljednje budžetske obaveze", tj. 31.12.2013.

¹¹ I, također, u skladu sa članom 150. IPA provedbene uredbe.

¹² Nove vrste izvora prihoda su, npr., cesta bez cestarine na kojoj se cestarina naplaćuje naknadno ili iznajmljivanje prostora ili usluga, ili u slučaju promjena u tarifnoj politici koje u pitanje dovode povjerenje u izračun manjka sredstava

¹³ Prihod iz projekta iz već izračunatih izvora može biti veći ili manji od predviđenog; to ne zahtijeva ponovno izračunavanje manjka sredstava (osim ako nije namjerno podcijenjeno, što se smatra nepravilnošću).

- (b) Došlo je do promjene tarifne politike što utječe na izračun manjka sredstava;
- (c) Neto prihodi ostvareni su za projekte za koje objektivno nije bilo moguće unaprijed procijeniti prihod ostvaren investicijom i stoga inicijalno nije izračunat manjak sredstava.

Prema gore navedenim okolnostima, operativno tijelo bi trebalo ponovo izračunati doprinose na koje ti projekti imaju pravo. Nacionalni službenik za ovjeravanje bi trebao odbiti mogući neto prihod od izdatka prijavljenog Komisiji do podnošenja završnog izvještaja o izdacima.

Međutim, u skladu sa članom 150(5) IPA provedbene uredbe, gore navedene odredbe se ne odnose na:

- (a) Operacije sufinansirane pod ovom komponentnom čiji je ukupni trošak jednak ili manji od 1 milion eura;
- (b) Prihodi ostvareni kroz ekonomski vijek sufinansiranih investicija u slučaju investicija u firme;
- (c) Prihodi ostvareni unutar okvira finansirajućih instrumenata kojima se olakšava pristup revolving finansiranju kroz rizični kapital, zajmove i jamstvene fondove.

3.2.2. *Posebna pravila za komponente II i IV*

U skladu sa članom 18. Sporazuma o finansiranju¹⁴, prihod ostvaren iz operacije tokom perioda njenog sufinansiranja se oduzima od iznosa prihvatljivih izdataka u okviru te operacije. Kod tog oduzimanja, vodi se računa o tekućim troškovima operacije i potrebi da se osigura njena održivost. Dokaz o oduzimanju iznosa se čuva i mora se prijaviti Komisiji.

Period sufinansiranja se broji od datuma prve isplate za operaciju u pitanju do tri godine nakon konačne isplate IPA doprinosa toj operaciji ili do zatvaranja programa, koje god nastupi ranije.

Pod ostvareni prihod spada prodaja, iznajmljivanje, usluge, upisnine, intelektualno vlasništvo ili drugi ekvivalentni računi.

Gdje je to primjenjivo, doprinosi sufinansiranju operacija iz privatnog sektora, kako je prikazano u finansijskim tabelama programa, ili kako se uzima u obzir za izračun ukupnih troškova operacije, se ne uzimaju obzir kao prihodi ostvareni iz operacije i stoga se isključuju iz primjene ovog člana.

3.3. *Posebna pravila prihvatljivosti za komponentu III*

3.3.1. *Posebna pravila prihvatljivosti primjenjiva na velike projekte i druge infrastrukturne operacije*

U skladu sa članom 53. Sporazuma o finansiranju¹⁵, velikim projektom se smatra operacija koja se sastoji od niza radova, aktivnosti i usluga koje, same po sebi, treba da ostvare nepodjeljiv zadatak precizne ekonomske ili tehničke prirode koji ima jasno određene ciljeve i čiji ukupni trošak prelazi 10 miliona eura.

¹⁴ I, također, u skladu sa članom 35. IPA provedbene uredbe. Za komponentu II: u skladu sa članom 6. Sporazuma o finansiranju.

¹⁵ I u skladu sa članom 157. IPA provedbene uredbe.

Odobreni veliki projekat i ostale infrastrukturne operacije se smatraju prihvatljivim i funkcionalnim pod uslovom da su ispunjena sljedeća dva uslova:

- Veliki projekat/ostale operacije su završeni: planirane aktivnosti su zaista izvedene¹⁶ kako je planirano Odlukom Komisije, u pogledu velikih projekata, a po pitanju ostalih operacija prema Identifikacijskoj listi operacija;
- Veliki projekat/druga operacija je u upotrebi¹⁷.

U vrijeme podnošenja dokumenata o zatvaranju (najkasnije do 31.12.2018. godine), države korisnice se moraju pobrinuti da svi veliki projekti/druge operacije, koji su dio zatvaranja programa, su u punoj funkcionalnosti, to jeste, da su završeni i u upotrebi te se smatraju prihvatljivim.

Nacionalna tijela trebala bi osigurati dovršetak sufinanciranog velikog projekat/druge operacije kako je gore navedeno do datuma podnošenja dokumenata o zatvaranju kako bi se omogućilo postizanje prioritetnog cilja ili ciljeva povezanih s njim te ispunjenje njegove svrhe i funkcije. Informacijama koje su države članice dostavile u završnom izvještaju sektora trebalo bi se omogućiti Komisiji da donese zaključke u tom pogledu.

Država korisnica može odlučiti, zasebno ili od slučaja do slučaja, pod uslovom da postoji adekvatno opravdanje, da uvrsti izdatke koji su plaćeni za projekte koji ne funkcionišu u završnom izvještaju o izdacima¹⁸. Pri tome, trebaju se u obzir uzeti razlozi zbog kojih projekat nije funkcionalan i treba se potvrditi da finansijski učinak projekta opravdava poseban tretman i to putem provjere ispunjenja sljedeća dva uslova:

- Ukupni trošak svakog projekta je najmanje 5 miliona eura; i
- Doprinos iz Fonda ukupnim izdacima navedenih projekata koji ne funkcionišu ne može biti veći od 10% od ukupno dodijeljenih sredstava za program.

S druge strane, u slučajevima kada jedan od dva gore navedena uslova nije ispunjen, Država korisnica može, u opravdanom slučaju, odlučiti da uvrsti izdatak za tačno jednu operaciju po prioritetnoj osi u vezi sa svakim IPA programom.

Uključivanjem izdataka za projekte koji ne funkcionišu u završni izvještaj država korisnica se obvezuje da će sve takve projekte koji ne funkcionišu završiti najkasnije u roku od jedne godine od roka za podnošenje završnog izvještaja o izdacima i izjave o zatvaranju, to jest, do 31.12.2019. godine. Država korisnica se također obavezuje da će nadoknaditi dodijeljeno IPA sufinansiranje u slučaju da se takvi projekti ne završe do navedenog roka.

Države korisnice moraju uz završni izvještaj dostaviti popis projekata koji ne funkcionišu, a zadržani su u programu (vidi odjeljak 5.2.3. smjernica). Nakon toga, država korisnica treba pažljivo pratiti projekte koji ne funkcionišu te svakih šest mjeseci obavijestiti Komisiju o projektima koji su već završeni i mjerama koje su poduzete, uključujući ključne etape, kako bi se završili preostali projekti.

U roku od jedne godine od roka za podnošenje završnog izvještaja o izdacima i izjave o zatvaranju za dotični program, država korisnica trebala bi osigurati potrebne podatke o

¹⁶ Za dovršavanje operacije nije potrebna dodatna aktivnost, radovi su završeni ili barem privremeno prihvaćeni (npr. „preuzeti“ u skladu sa FIDIC terminologijom) u skladu sa uslovima predviđenim u državnom zakonodavstvu.

¹⁷ To znači da je projekat barem u probnom radu, bez obzira na učinak.

¹⁸ Ovo nije moguće za instrumente finansijskog inženjeringa na koji se odnosi odjeljak 3.3.2.

završetku i operativnom aspektu tih projekata koji su zadržani u programu. U slučaju da takvi projekti ne funkcioniraju do tog roka, Komisija će zatražiti povrat sredstava koja su dodijeljena cijelom projektu. Ako se država korisnica ne slaže s povratom, Komisija će izvršiti finansijsku ispravku u skladu s članom 73. Sporazuma o finansiranju¹⁹.

Ako dati projekat ne funkcionira pri zatvaranju, te nije naveden u Prilogu I kao projekat koji ne funkcionira, Komisija vrši povrat sredstava dodijeljenih na cijeli projekat. Ako se država korisnica ne slaže sa povratom, Komisija izvršava finansijsku ispravku prema članu 73. Sporazuma o finansiranju²⁰.

3.3.2. *Posebna pravila prihvatljivosti primjenjiva na instrumente finansijskog inženjeringa*

U svrhu pododjeljka 3.2.2, pojam „krajnji primalac“ se odnosi na mala i srednja preduzeća, uključujući i mikro preduzeća (MSP)²¹ koja primaju povratne investicije (uglavnom putem učešća u kapitalu, zajmova, jamstava i drugih oblika povratnih investicija koje se provode kroz slične transakcije, s izuzetkom grantova) iz operacije koja koristi bilo koji od instrumenata finansijskog inženjeringa u smislu člana 57. Sporazuma o finansiranju i člana 159. IPA provedbene uredbe. Ovaj pojam se ne smije zamijeniti sa pojmovima „korisnik“ ili „korisnici“ na način na koji se koristi u IPA uredbi i u Sporazumu o finansiranju.

U skladu sa članom 57. Sporazuma o finansiranju²², dio operativnih programskih doprinosa se može usmjeriti na podršku instrumentima finansijskog inženjeringa samo za MSP, na primjer, sredstva rizičnog kapitala, jamstvena sredstva i sredstva iz zajmova.

Prema članu 60. Sporazuma o finansiranju prihvatljivi izdaci pri zatvaranju predstavljaju dio programskih doprinosa fondu koji su se učinkovito koristili za:

- (a) sva plaćanja za investicije u MSP iz svakog od fondova navedenih u članovima 57. i 58. Sporazuma o finansiranju;
- (b) sva jamstva uključujući i iznose koji su izdvojeni u svrhu garancija kroz jamstvene fondove; i
- (c) prihvatljive troškove upravljanja.

Dio doprinosa programa fondu koji nije iskorišten u gore navedene svrhe se vraća programu. Odgovarajući izvještaj o izdacima se ispravlja u skladu s tim.

Kamate ostvarene na osnovu plaćanja koja su izvršena iz programa u fondove, kako je definisano članom 57. Sporazuma o finansiranju, pripisuju se doprinosu iz programa i uzimaju se u obzir pri zatvaranju programa.

Kamate ostvarene na osnovu plaćanja koja su izvršena iz programa u fondove i koje spadaju u IPA doprinos se koriste na kraju perioda prihvatljivosti za prihvatljive investicije u krajnje primaoce. Iznos kamate koji se ne iskoristi u skladu sa ovom odredbom se mora oduzeti kod zatvaranja od prihvatljivih izdataka.

¹⁹ I, također, u skladu sa članom 49. i 51. IPA provedbene uredbe.

²⁰ I, također, u skladu sa članom 49. i 51. IPA provedbene uredbe. Za projekte koji ne funkcioniraju pogledati definiciju u odjeljku 3.3.1.

²¹ Kako je definisano u Preporuci Komisije 2003/361/EC od 06.05.2003. u vezi definicije mikro, malih i srednjih preduzeća (zavedeno pod brojem dokumenta C(2003) 1422), OJ L 124, 20.5.2003. str. 36.

²² I, također, u skladu sa članom 159. IPA provedbene uredbe.

Sredstva koja se vrata u operaciju iz investicija koje poduzmu fondovi, kako je definisano u članu 57. Sporazuma o finansiranju, ili koja preostanu nakon što se ispune sve garancije vezane za IPA doprinose operaciji, se pripisuju državnom javnom doprinosu operacije i koriste se isključivo u korist MSP. U završnom izvještaju, Operativno tijelo daje informacije o ponovnom korištenju sredstava koja se vrata operaciji i koja su vezana za IPA doprinos jasno navodeći nadležno tijelo koje je odgovorno za upravljanje tim resursima, formu ponovnog korištenja, svrhu, geografsko područje u pitanju i predviđeno trajanje.

Da bi se izdaci smatrali prihvatljivim pri zatvaranju, operativno tijelo mora imati garanciju da je doprinos isplaćen krajnjem primaocu iskorišten za namjensku svrhu.

3.3.2.1. Prihvatljivost izdataka u slučaju jamstava

U slučaju jamstava, iznos prihvatljivih izdataka pri zatvaranju je vrijednost svih obezbijeđenih jamstava, uključujući i iznose koji su izdvojeni u svrhu garancija.

U svrhu ovog dokumenta, „obezbijedena jamstva“ označavaju ona jamstva koja pokrivaju višestruke iznose isplaćenih zajmova koji su već došli do isteka roka otplate temeljnih zajmova i za koje nisu date garancije ili u pogledu kojih su, ako je to slučaj, garancije već ispunjene.

„Izdvojene garancije“ označavaju garancije koje pokrivaju višestruke iznose isplaćenih zajmova do kraja prihvatljivosti izdataka u pogledu kojih će se garancije morati ili trebati ispuniti nakon zatvaranja jer istek roka otplate temeljnih zajmova dolazi nakon zatvaranja.²³

3.3.2.2. Prihvatljivost troškova uprave

U svrhu pododjeljka 3.2.2.2, pojam „troškovi uprave“²⁴ se koristi za označavanje bilo kakvih i svih naknada, troškova, izdataka i ostalih prihoda koji se isplaćuju upraviteljima instrumenata finansijskog inženjeringa iz operativnog programa, u vidu naknade ili kompenzacije za upravljanje fondovima koji su obezbijeđeni iz operativnih programa za efikasno ulaganje u krajnje primaoce i koji se mogu naznačiti kao prihvatljivi izdaci za naknadu iz IPA fondova u skladu sa članom 59(7) Sporazuma o finansiranju. Troškovi se odnose na stavke koje se nadoknađuju uz pokaz dokaza o izdacima, naknade se odnose na dogovorenu cijenu ili kompenzaciju za pružene usluge. U svrhu izračuna prihvatljivih troškova uprave, u obzir se uzimaju i troškovi izgradnje kapaciteta, savjetodavnih usluga, evaluacije, aktivnosti na podizanju publiciteta i umrežavanju koje su neophodne za učinkovito provođenja finansijskih instrumenata.

Prema članu 59(7) Sporazuma o finansiranju, troškovi uprave finansijskih instrumenata koji se ostvare do 31.12.2017. godine se smatraju prihvatljivima, ali ne smije prelaziti niti jednu od dolje navedenih gornjih granica, koja god je niža:

- 3% plaćenog kapitala godišnjeg prosjeka tokom trajanja operacije, ili
- 10% ukupnih IPA doprinosa operaciji, uključujući i investicijski kapital i troškove uprave.

3.4. Posebna pravila prihvatljivosti za komponentu IV

3.4.1. Kupovina namještaja, opreme, adaptacija i modernizacija postojeće infrastrukture

²³ Oba pojma se koriste u skladu sa definicijom iz Revidirane napomene o smjernicama o Instrumentima finansijskog inženjeringa od 08. februara 2012. prema članu 44. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006.

²⁴ Pojam kako se koristi u članu 59(7) i (11) i članu 60(1) Sporazuma o finansiranju.

U članu 35(3) Sporazuma o finansiranju²⁵ se navodi da je kupovina namještaja, opreme, adaptacija i modernizacija postojeće infrastrukture prihvatljiva pod sljedećim uslovima:

- (i) Iznos u pitanju za vezane operacije je predmet granice od 15% finansiranja za svaku prioritetnu os operativnog programa,
- (ii) Investicije su neophodne za zadovoljavajuću implementaciju operativnog programa i doprinose povećanju utjecaja pomoći,
- (iii) procjena, koji provodi operativno tijelo, je pokazala da je kupovina bolja opcija od ostalih rješenja po pitanju najbolje vrijednosti za novac.

Kod zatvaranja operativnih programa Razvoja ljudskih resursa, Nacionalni službenik za ovjeravanje podnosi izvještaj o povezanoj potrošnji koja potpada pod gornju granicu od 15% na nivou svake prioritetne osi, na temelju finansijskog plana koji je na snazi na 31.12.2015. godine.

3.4.2. Posebna pravila prihvatljivosti primjenjiva na instrumente finansijskog inženjeringa

Programi Razvoja ljudskih resursa mogu finansirati izdatke u vezi sa operacijom koji se sastoje od doprinosa za podršku instrumentima finansijskog inženjeringa. Vezane operacije se provode u skladu sa članom 159. IPA provedbene uredbe²⁶.

3.5. Posebna pravila prihvatljivosti za komponentu II

U pogledu posebnih pravila prihvatljivosti, članovi 34(3) i 89. IPA provedbene uredbe²⁷ se primjenjuju.

Državna pomoć koja se daje preduzećima je u skladu sa zakonima EU o državnoj pomoći i sa odredbama o državnoj pomoći iz svih bilateralnih sporazuma između država učesnica i Evropske unije. Posebno u pogledu državne pomoći preduzećima prema članu 107(1) UFEU²⁸ (prijašnji član 87. Ugovora) u državama članicama učesnicama, u skladu sa članom 90(6) IPA provedbene uredbe, javna pomoć koja se obezbijedi prema prekograničnim programima mora biti u skladu sa gornjom granicom državne pomoći. Uz plaćanja koja izvrše korisnici u državama članicama učesnicama, odgovarajući javni doprinos korisnicima bi trebalo uplatiti tijelo koje odobrava pomoć prije podnošenja dokumenata o zatvaranju.

Avansi koje je korisnicima u državama članicama učesnicama uplatilo tijelo koje odobrava pomoć trebali bi biti obuhvaćeni izdacima korisnika za provedbu projekta i potkrijepljeni računima s potvrdom plaćanja ili računovodstvenim dokumentima jednake dokazne vrijednosti najkasnije do 31. decembra 2016.

U vrijeme podnošenja dokumenata o zatvaranju, države učesnice moraju osigurati da svi projekti iz programa funkcionišu, da su završeni ili u upotrebi, te se stoga smatraju prihvatljivim.

Države učesnice mogu odlučiti, pojedinačno ili na temelju zasebnih slučajeva, pod uslovom da postoji adekvatno opravdanje, da uključe u završni izvještaj o izdacima i izdatke za projekte koji ne funkcionišu. Pri tome, trebaju se u obzir uzeti razlozi zbog kojih projekat ne funkcionišu i treba se potvrditi da finansijski učinak projekta opravdava poseban tretman i to putem provjere ispunjenja sljedeća dva uslova:

²⁵ I, također, u skladu sa članom 152(1)(c) IPA provedbene uredbe.

²⁶ I, također, u skladu sa članom 20(3) Sporazuma o finansiranje, gdje je to primjenjivo.

²⁷ I, također, član 7. Sporazuma o finansiranju.

²⁸ Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, OJ C 326 od 26.10.2012, str. 47.

- Ukupni trošak svakog projekta je najmanje 1.5 miliona eura; i
- IPA doprinos navedenim projektima koji ne funkcionišu ne može biti veći od 10% od ukupno dodijeljenih sredstava za program.
-

Uključivanjem izdataka za projekte koji ne funkcionišu u završni izvještaj država učesnica se obvezuje da će sve takve projekte koji ne funkcionišu završiti najkasnije u roku od dvije godine od roka za podnošenje dokumenata o zatvaranju i da će nadoknaditi dodijeljeno IPA sufinansiranje u slučaju da se takvi projekti ne završe do roka od dvije godine.

Države učesnice moraju uz završni izvještaj dostaviti popis projekata koji ne funkcionišu, a zadržani su u programu (vidi odjeljak 5.2.3. smjernica). Nakon toga, država učesnica treba pažljivo pratiti projekte koji ne funkcionišu te svakih šest mjeseci obavijestiti Komisiju o projektima koji su već završeni i mjerama koje su poduzete, uključujući ključne etape, kako bi se završili preostali projekti.

U roku od dvije godine od roka za podnošenje dokumenata o zatvaranju za dotični program, država učesnica trebala bi osigurati potrebne podatke o završetku i operativnom aspektu tih projekata koji su zadržani u programu. U slučaju da takvi projekti ne funkcionišu do tog roka, Komisija će zatražiti povrat sredstava koja su dodijeljena cijelom projektu. Ako se država učesnica ne slaže s povratom, Komisija će izvršiti finansijsku ispravku u skladu s članom 49. i 51 IPA provedbene uredbe.

U pogledu programa komponente II koji su predmet tranzicijskih aranžmana članova 99. i 100. IPA provedbene uredbe, završetak dijela zajedničke operacije u Grčkoj se ocjenjuje prema odredbama o odabiru zajedničkih operacija koje su uspostavljene članom 95. IPA provedbene uredbe. Međutim, u skladu sa primjenjivim zakonskim okvirom, dio zajedničke operacije smješten u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji ili Albaniji se mogu završiti samo do 31.12.2019.

Da bi se što više operacija koje se provode u Grčkoj smatralo završenim i nezavisne od zatvaranja dijela zajedničke operacije koja se provodi u državi korisnici, sljedeće se primjenjuje:

- Operacije čija se implementacija prema članu 95(4) IPA provedbene uredbe planirala samo u Grčkoj u skladu sa primjenom koja je predmet odluke zajedničkog nadzornog odbora (ZNO), smatra se da imaju jasnu prekograničnu korist;
- U slučaju kada se implementacija operacija planirala i u Grčkoj i u državi korisnici, dio operacija koji se provodi u Grčkoj se smatra dovoljnom prekograničnom koristi u slučaju da je država korisnica zaista sarađivala na jedan od sljedećih načina: zajednički razvoj, zajedničko provođenje, zajedničko osoblje ili zajedničko finansiranje, čak i u slučajevima gdje je država korisnica vršila implementaciju u skladu sa primjenom koja je predmet odluke ZNO-a;
 - ili samo djelomično bilo koja od ove četiri dimenzije;
 - ili u potpunosti jedna od ove četiri dimenzije i nijedna od ostale tri dimenzije;
- U slučaju kada se implementacija planirala i u Grčkoj i u državi korisnici, ali prilikom zatvaranja prema ovim Smjernicama, država korisnica nije još uvijek ispunila uslove koji su navedeni pod tačkama (i) ili (ii) prethodnog stava, navedene operacije se izuzimaju iz zatvaranja do ispunjenja navedenih uslova.

U pogledu operacija pod tačkom c) prethodnog stava, Grčka može podnijeti dodatne informacije o ispunjenju uslove navedenih pod tačkama (i) ili (ii) tačke b) čim one postanu dostupne upravnom tijelu države korisnice, ali najkasnije do 30.06.2020.

Ako dati projekat ne funkcioniše pri zatvaranju, te nije naveden u Prilogu I kao projekat koji ne funkcioniše, Komisija vrši povrat sredstava dodijeljenih na cijeli projekat. Ako se država učesnica ne slaže sa povratom, Komisija izvršava finansijsku ispravku prema članu 138. IPA provedbene uredbe²⁹.

3.6. Posebna pravila prihvatljivosti za Uzajamni fond EU (komponente III i IV)

Prema članu 60e Sporazuma o finansiranju³⁰, da bi se operacija „Doprinos Uzajamnom fondu EU za odgovor na sirijsku krizu“ smatrala završenom i u upotrebi, operativni odbor Uzajamnog fonda EU mora donijeti odluku o dodjeli sredstava za pojedinačne akcije do 31.12.2017. godine u svrhu ostvarenja ciljeva iz programa i unutar odnosnog programskog područja.

4. PODNOŠENJE DOKUMENATA O ZATVARANJU

4.1. Dokumenti o zatvaranju

4.1.1. Komponente III i IV

Za zatvaranje programa, prema odredbama člana 100. Sporazuma o finansiranju³¹, država korisnica mora podnijeti sljedeću dokumentaciju Komisiji kako bi uspješno zatvorila IPA program:

- (1) zahtjev za konačnu isplatu (i završni izvještaj o izdacima) koji izdaje Nacionalni službenik za ovjeravanje;
- (2) završni izvještaj koji podnosi operativno tijelo;
- (3) revizorsko mišljenje o završnom izvještaju o izdacima koje izdaje revizorsko tijelo uz prilog završnog izvještaja o aktivnostima.

Član 100. Sporazuma o finansiranju također navodi „deklaracija zatvaranja o završnom izvještaju o izdacima“ uz prilog završnog izvještaja o aktivnostima koji izdaje revizorsko tijelo. Član 101(1) Sporazuma o finansiranju pojašnjava da „deklaracija zatvaranja“ navodi „mišljenje nezavisnog revizorskog tijela“ i pokriva „završni izvještaj o izdacima koji Državno tijelo za ovjeravanje predaje Komisiji“.

Član 103(1) Sporazuma o finansiranju pojašnjava da „završni zahtjev za plaćanje“ također sadrži „potvrdu o izdacima“ i „izvještaj o izdacima“ koji se sastavljaju prema modelu iz Dodatka XVI Sporazumu o finansiranju.

Na temelju ovih Smjernica, za potrebe usklađenosti, s obzirom na komponente III i IV, sljedeći pojmovi se koriste:

- (1) završni izvještaj o izdacima (kao sastavni dio zahtjeva za konačnu isplatu);
- (2) sektorski završni izvještaj;
- (3) deklaracija zatvaranja uz prilog završnog kontrolnog izvještaja.

²⁹ Za projekte koji ne funkcionišu, pogledati definiciju iz Odjeljka 3.3.1.

³⁰ I, također, u skladu sa članom 159a(6) IPA provedbene uredbe, po posljednjim izmjenama.

³¹ I, također, u skladu sa članom 45(1) IPA provedbene uredbe.

Različiti pojmovi koji se koriste u različitim odredbama i dokumentima su navedeni u tabeli ispod.

<i>Član 45(1) IPA provedbene uredbe i učesnik</i>	<i>Članovi Sporazuma o finansiranju</i>	<i>Dodaci Sporazumu o finansiranju</i>	<i>Dodaci Okvirnom sporazumu</i>
Zahtjev za konačnu isplatu (Nacionalni službenik ovjeravanje=NSO)	Zahtjev za konačnu isplatu (NSO) (Član 100(5)) Zahtjev za konačnu isplatu (NSO) (Član 103(1))	XVI potvrda i izvještaj o izdacima i zahtjev za konačnu isplatu	
Završni izvještaj o izdacima (NSO)	Završni izvještaj o izdacima (NSO) (Član 101(1))	XVI potvrda i izvještaj o izdacima i zahtjev za konačnu isplatu	
	Uslovi koje provjerava NSO prilikom potvrde izdataka (Član 103(3) → Dodatak XVI	XVI potvrda i izvještaj o izdacima i zahtjev za konačnu isplatu	
Sektorski završni izvještaj (OS) → Član 61(1)	Završni izvještaj (OS) (Član 100(5))	XII Godišnji završni izvještaj	
Mišljenje o bilo kojem završnom izvještaju o izdacima (RT= revizorsko tijelo) → Član 29(2)(b)	Revizorsko mišljenje o završnom izvještaju izdataka (Član 100(5))		E. Revizorsko mišljenje o završnom izvještaju izdataka
	Deklaracija zatvaranja o završnom izvještaju izdataka (Član 100(5)) Deklaracija zatvaranja navodi mišljenje RT-a (član 101(1)) → Član 29 IPA	XVII. završni kontrolni izvještaj i deklaracija zatvaranja	E. Revizorsko mišljenje o završnom izvještaju izdataka
Završni izvještaj o aktivnostima (RT) → Član 29(2)(b)	Završni izvještaj o aktivnostima (Član 100(5))	XVII. Završni kontrolni izvještaj i deklaracija zatvaranja	C. Godišnji revizorski izvještaj o aktivnostima

4.1.2. *Komponenta II*

Za zatvaranje programa, prema odredbama člana 133(1) IPA provedbene uredbe, država korisnica mora podnijeti sljedeću dokumentaciju Komisiji kako bi uspješno zatvorila IPA doprinos:

- (4) zahtjev za konačnu isplatu (i završni izvještaj o izdacima) koji izdaje Tijelo za ovjeru u skladu sa Članom 124. IPA provedbene uredbe;
- (5) završni izvještaj o provođenju koji podnosi Upravno tijelo, uključujući informacije iz člana 112. IPA provedbene uredbe;
- (6) „deklaracija zatvaranja“ koju izdaje revizorsko tijelo u skladu sa članom 105(1)(d) IPA provedbene uredbe, uz prilog završnog kontrolnog izvještaja.

Na temelju ovih Smjernica, za potrebe usklađenosti, s obzirom na komponentu II, sljedeći pojmovi se koriste:

- (4) završni izvještaj o izdacima (kao sastavni dio zahtjeva za konačnu isplatu);
- (5) završni izvještaj;
- (6) deklaracija zatvaranja uz prilog završnog kontrolnog izvještaja.

4.2. **Rok za podnošenje dokumenata o zatvaranju**

4.2.1. *Komponente III i IV*

Sektorski završni izvještaj se podnosi do 30.06.2018. godine kako se navodi članu 102. Sporazuma o finansiranju.³²

Završni izvještaj o izdacima (kao sastavni dio zahtjeva za konačnu isplatu) i deklaracija zatvaranja se podnose do 31.12.2018. godine³³ kako se navodi u članu 100(5) Sporazuma o finansiranju³⁴.

4.2.2. *Komponenta II*

Dokumenti o zatvaranju navedeni pod tačkom 4.1.2. se podnose do 31. marta 2018. godine kako se navodi u članu 133. IPA provedbene uredbe, uključujući i dva programa koji su predmete tranzicijskih aranžmana.

Završni izvještaj također treba da pokrije operacije koje su obustavljene zbog administrativnih ili zakonskih postupaka. U skladu sa članom 114(1)(b) IPA provedbene uredbe, Komisija se obavještava o progresu administrativnih i zakonskih postupaka.

Komisija obavještava države učesnice o datumu zatvaranja prekograničnog programa u roku od dva mjeseca³⁵.

³² I, također, u skladu sa članom 169(1) IPA provedbene uredbe.

³³ Ako se do trenutka podnošenja dokumenata o zatvaranju ne napravi nikakav sistem za elektronsku razmjenu dokumenata u svrhu zatvaranja IPA programa u okviru komponenti II, III i IV, podnošenje se vrši na papiru. Rok za podnošenje se odnosi na datum kada se papirni dokumenti pošalju poštom (referentni datum je datum poštanske pošiljke).

³⁴ I, također, u skladu sa članom 45(2) IPA provedbene uredbe.

³⁵ Vidi član 133(5) IPA provedbene uredbe.

4.3. Zajednička pravila o zatvaranju

Države korisnice (komponenta II: tijela za ovjeru) trebaju nastaviti redovno slati zahtjeve za privremeno plaćanje čak i ako je ukupni iznos pretfinansiranja i privremenih plaćanja došao do 90% za komponente III i IV³⁶ (95% za komponentu II³⁷) IPA doprinosa programu.

Kako bi se olakšao proces zatvaranja, preporučuje se da operativna tijela pripreme završne izvještaje o izdacima u razumno vrijeme (barem devet mjeseci) prije roka podnošenja dokumenata o zatvaranju da bi Nacionalni službenik za ovjeravanje i Revizorsko tijelo imali priliku da dovrše svoj posao i da ispune rok za podnošenje dokumenata o zatvaranju.

Za komponente III i IV, da bi se osiguralo da je Revizorsko tijelo u stanju da pokrije izdatke prijavljene u 2017./2018. i u pogledu roka za podnošenje dokumenata o zatvaranju na dan 31.12.2018. godine, preporučuje se da država korisnica podnese posljednji zahtjev za privremeno plaćanje do 31.03.2018. godine. Konačni zahtjev za plaćanje se podnosi do 31.12.2018. godine, te se nikakvi dodatni izdaci ne mogu prijavljivati nakon 31.12.2018. godine.

Za komponentu II, da bi se osiguralo da je Revizorsko tijelo u stanju da pokrije izdatke prijavljene u 2016./2017. i u pogledu roka za podnošenje dokumenata o zatvaranju na dan 31.03.2018. godine, preporučuje se da tijelo za ovjeru podnese posljednji zahtjev za privremeno plaćanje do 30.09.2017. godine. Konačni zahtjev za plaćanje se podnosi do 31.03.2018. godine, te se nikakvi dodatni izdaci ne mogu prijavljivati nakon 31.03.2018. godine, uzimajući u obzir da je konačni datum za prihvatljivost izdataka 31.12.2016. godine.

Za sve komponentne, sva tri dokumenta iz odjeljka 4.1 su dio zaključnog paketa. Komisija će automatski opozvati onaj dio izdvajanja za koji nije primila nijedan dokument o zatvaranju iz odjeljka 4.1. smjernica do 31.12.2018.godine (vidi tačku (b) člana 166(3) Uredbe (EZ; Euratom) br. 1605/2002³⁸; za komponentu II također u skladu sa članom 137. IPA Provedbene uredbe koji se odnosi na tu odredbu). U tom će se slučaju zatvaranje programa provesti na temelju posljednjih podataka koji su Komisiji dostupni (posljednje privremeno plaćanja i izvještaj o izdacima, posljednji prihvatljivi godišnji izvještaj o provođenju i posljednji prihvatljivi izvještaj o revizorskom nadzoru).

Za sve komponentne, Komisija će poslati pismo državi korisnici (za komponentu II: upravnom tijelu) mnogo prije rokova za podnošenje dokumenata o zatvaranju za program putem kojih će informisati o posljedicama kasnog podnošenja dokumenata o zatvaranju. Nepodnošenje dokumenata o zatvaranju do iskazanih rokova upućuje na ozbiljan nedostatak u sistemu upravljanja i kontrole programa što dovodi u rizik IPA doprinos koji je već isplaćen za program. Prema tome, u slučaju nepodnošenja tih dokumenata, Komisija može izvršiti finansijsku ispravku u skladu sa članom 73. Sporazuma o finansiranju³⁹, te za komponentu II u skladu sa članom 138. IPA provedbene uredbe.

Za sve komponente, Komisija informiše države učesnice o njenom mišljenju u vezi sa sadržajem završnog izvještaja u roku od najviše pet mjeseci od datuma primitka izvještaja. Ako komisija ne odgovori u navedenom roku, izvještaj se smatra usvojenim.

³⁶ U skladu sa članom 160(1) IPA provedbene uredbe.

³⁷ U skladu sa članom 125 IPA provedbene uredbe.

³⁸ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25.06.2002 o Finansijskog uredbi koja je primjenjiva na opći budžet Evropskih zajednica, OJ L 248, 16.9.2002. str. 1.

³⁹ I, također, u skladu sa članom 49. i 51. IPA provedbene uredbe.

Za komponente III i IV, zatvaranje programa ne prejudicira pravo Komisije da provodi reviziju ili da naknadno preduzme finansijske ispravke (vidi član 100(3) Sporazuma o finansiranju⁴⁰).

Za komponentu II, zatvaranje programa ne prejudicira pravo Komisije da provodi reviziju ili da naknadno preduzme finansijske ispravke (vidi član 138 IPA provedbene uredbe).

4.4. Promjena dokumenata nakon roka za podnošenje

Državi korisnici neće biti dozvoljeno da mijenja bilo koji od dokumenata o zatvaranju navedenih pod tačkom 4.1 iznad nakon roka za njihovo podnošenje, osim u slučaju ispravke administrativnih greški i u dolje navedenim situacijama. Iz tog razloga, preporučuje se da se sva dokumentacija preda u razumnom vremenskog periodu prije datog roka 31.12.2018. godine (za komponentu II: 31.03.2018. godine), kako bi se mogle izvršiti ispravke prije isteka roka. U vezi sa izvještajem o izdacima i zahtjevom za konačnu isplatu, država korisnica ne može revidirati te dokumente kako bi prijavila novi izdatak, ali može izmijeniti cifre silazno povlačenjem izdatka.

Komisija može zatražiti da država korisnica ispravi zahtjev za konačnu isplatu ili izvještaj o izdacima ako to uključuje podnošenje dodatnih podataka ili tehničke ispravke gdje se takvi dodatni podaci i ispravke odnose na izdatke koji su poslani Komisiji prije roka za podnošenje. U tom slučaju, Komisija će državi korisnici dati dva mjeseca za izvršenje ispravki. Ako se ispravka ne izvrši unutar perioda od dva mjeseca, Komisija će nastaviti sa zatvaranjem na temelju dostupnih podataka.

Komponente II i III: U pogledu monitoringa nedovršenih projekata (i onih koji ne funkcionišu), nakon podnošenja dokumentacije o zatvaranju pogledat odjeljak 3.3.1 i 3.5.

Komponenta IV: U pogledu projekata koji se ne mogu okarakterisati kao dovršeni u trenutku podnošenja dokumentacije o zatvaranju, država korisnica treba da pošalje Komisiji najkasnije do 31.03.2019. godine odvojeni ažurirani dokument kojim se potvrđuje njihov završetak (uključujući i ispunjenje vrijednosti pokazatelja) do 31.12.2018. godine.

4.5. Raspoloživost dokumentacije

U skladu sa članom 104(1) Sporazuma o finansiranju⁴¹, odgovorno tijelo i vlasti osiguravaju da su svi dokumenti u vezi sa datim programom dostupni Komisiji najmanje tri godine nakon zatvaranja programa kako je definisano u članu 100(1) Sporazuma o finansiranju⁴². Komisija će informisati državu korisnicu o datumu zatvaranja programa. Dokumenti koji trebaju biti raspoloživi također podrazumijevaju i dokumente u vezi sa odobravanjem zahtjeva za isplatu, računovodstva i isplate tih zahtjeva, te upravljanjem avansima, jamstvima i dugovima. Ovaj period se može prekinuti u slučaju sudskih postupaka, finansijskih ispravki ili na utemeljen zahtjev Komisije.

Po pitanju doprinosa u Uzajamni fond EU, operativno tijelo nije obavezno da zadrži ostale dokumente vezane za doprinose Uzajamnom fondu EU osim onih koje je izdalo operativno tijelo.

Za komponentu II, u skladu sa članom 134(1) IPA provedbene uredbe, period od tri godine

⁴⁰ I, također, u skladu sa članom 47(2) IPA provedbene uredbe.

⁴¹ I, također, u skladu sa članom 48. IPA provedbene uredbe. Za komponentu II također u skladu sa članom 9. Sporazuma o finansiranju i članom 134(1) IPA provedbene uredbe.

⁴² I, također, u skladu sa članom 47(1) IPA provedbene uredbe.

ne prejudicira pravila državne pomoći prema članu 107(1) UFEU (prijašnji član 87. Ugovora) u državama članicama učesnicama.

5. SADRŽAJ DOKUMENATA O ZATVARANJU

5.1. Završni izvještaj o izdacima (sastavni dio zahtjeva za konačnu isplatu)

5.1.1. Opće načelo

Zahtjev za konačnu isplatu koji sadrži završni izvještaj o izdacima treba izraditi u skladu sa članom 69. Sporazuma o finansiranju⁴³ i prema predlošku iz Dodatka XVI Sporazumu o finansiranju (za komponentu II članovi 41. i 45(1) IPA provedbene uredbe se ne odnose na predložak). Završni izvještaj o izdacima ovjerava Nacionalni službenik za ovjeravanje.

U izvještaju o izdacima bi trebalo utvrditi i ukupan iznos prihvatljivoga izdatka koji je krajnji korisnik ostvario i platio tokom provođenja operativnog programa.

U skladu sa članom 60j(1) Sporazuma o finansiranju, konačni zahtjev za isplatu ne pokriva druge izdatke u vezi sa doprinosima Uzajamnom fondu EU, osim onih izdataka koji su prijavljeni do 31.12.2015. godine.

Treba se napomenuti da u skladu sa članom 68. Sporazuma o finansiranju⁴⁴, iznos uplaćen kroz privremene isplate i konačna isplata sa program ne smiju biti veće od maksimalnog iznosa IPA doprinosa i naknade maksimalne stope za svaku prioritetnu os iz odluke o finansiranju kojom se usvaja operativni program. U skladu sa članom 17(4) Sporazuma o finansiranju⁴⁵ nijedna operacija ne može imati korist od više stope sufinansiranja osim one koja se odnosi na prioritetnu os u pitanju.

Kako je navedeno u Odjeljku 10 ovih smjernica, fleksibilnost od 10% po prioritetnoj osi, uključujući prioritetnu os tehničke pomoći, će se primjenjivati na prijavljene prihvatljive izdatke prilikom obračuna konačnog IPA doprinosa.

5.1.2. Priprema završnog izvještaja o izdacima

5.1.2.1. Za komponente III i IV

Za pripremu završnog izvještaja o izdacima, operativno tijelo treba:

- (a) Analizirati potražnje konačnih izdataka od krajnjih korisnika⁴⁶ u vezi sa izdacima koji su ostvareni i plaćeni⁴⁷ do kraja 2017. godine;
- (b) Dovršiti ovjere uprave prema članu 79. Sporazuma o finansiranju⁴⁸ radi potvrde prihvatljivosti i regularnosti izdataka;
- (c) Osigurati da se završni izvještaj o izdacima za program (preporučuje se da se ovaj

⁴³ I, također, u skladu sa članom 45(1) IPA provedbene uredbe.

⁴⁴ I, također, u skladu sa članom 44. IPA provedbene uredbe. Za komponentu II: u skladu sa članom 90(2) IPA provedbene uredbe.

⁴⁵ I, također, u skladu sa članom 149(3) IPA provedbene uredbe. Za komponentu II: u skladu sa članom 90(4)(5) IPA provedbene uredbe.

⁴⁶ Kako je definisano članom 2(8) IPA provedbene uredbe i članom 15. Sporazuma o finansiranju.

⁴⁷ Kako se navodi u članu 40(10) IPA provedbene uredbe.

⁴⁸ I, također, u skladu sa članom 28(2)(j) IPA provedbene uredbe.

dokument podnese Nacionalnom službeniku za ovjeravanje najmanje devet mjeseci prije roka od 31.12.2018. godine) usklađuje i može se uskladiti sa podacima iz računovodstvenog sistema za program te da postoji odgovarajući revizorski trag⁴⁹ za IPA i nacionalna sredstva sve do nivoa krajnjeg primaoca;

- (d) Potvrditi da su ispravljene sve greške/nepravilnosti u pogledu:
- (i) provjera upravljanja provedenih u skladu s gore navedenim odredbama
 - (ii) revizija sistema koje je provelo revizorsko tijelo i revizija operacija provedenih u skladu sa članom 91. Sporazuma o finansiranju⁵⁰;
 - (iii) provjere koje obavlja Nacionalni službenik za ovjeravanje;
 - (iv) revizije drugih nacionalnih tijela;
 - (v) revizija Evropske komisije;
 - (vi) revizija Evropskog revizorskog suda.

Pri pripremi za zatvaranje, Nacionalni službenik za ovjeravanje treba:

- (a) Izraditi zahtjev za konačnu isplatu i završni izvještaj o izdacima prema članu 103. i Dodatku XVI Sporazuma o finansiranju⁵¹;
- (b) Osigurati dovoljno informacija od operativnog tijela kako bi se mogla provjeriti tačnost, prihvatljivost i regularnost prijavljenih iznosa;
- (c) Osigurati da su ispunjeni uslovi iz članova 66. i 67. Sporazuma o finansiranju⁵²;
- (d) Osigurati da su rezultati i preporuke revizija provedeni u potpunosti;
- (e) Zatražiti daljnje informacije i/ili prema potrebi poduzeti vlastite provjere;
- (f) Izraditi završni izvještaj o povučenim i vraćenim iznosima, povratima koji su u toku i nenaplativim iznosima koje treba dostaviti zajedno sa završnim izvještajem o izdacima u skladu sa članom 66(3)(d) i Dodatkom III Sporazuma o finansiranju⁵³.

U skladu sa članom 60f Sporazuma o finansiranju, operativno tijelo ne provodi provjere uprave u pogledu izdataka za pojedinačne akcije koje je proveo Uzajamni fond EU. Država korisnica niti vrši provjere u pogledu pojedinačnih akcija koje provodi Uzajamni fond EU niti obavještava o povezanim nepravilnostima. Država korisnica ne organizuje revizije u pogledu pojedinačnih akcije koje provodi Uzajamni fond EU.

U skladu sa članom 60e(3) Sporazuma o finansiranju, pri zatvaranju Nacionalni službenik za ovjeravanje ovjerava u ovjerenom izvještaju o izdacima ukupan iznos doprinosa za koje je odluku o dodjeli sredstava u pojedinačne akcije donijela operativna uprava Uzajamnog fonda EU do 31.12.2017. godine pri ispunjenju ciljeva iz programa i unutar određenog programskog područja.

5.1.2.2. Za komponentu II

Pri pripremu za zatvaranje, u skladu sa članom 103. IPA provedbene uredbe, upravno tijelo treba:

⁴⁹ Kako se navodi u članu 20. IPA provedbene uredbe.

⁵⁰ I, također, u skladu sa članom 28(2)(j) IPA provedbene uredbe.

⁵¹ I, također, u skladu sa članovima 161(2) i 45(1) IPA provedbene uredbe.

⁵² I, također, u skladu sa članovima 41. i 45(1) IPA provedbene uredbe.

⁵³ I, također, u skladu sa članom 161(1)(c) IPA provedbene uredbe.

- Analizirati zahtjeve za konačne izdatke od svih korisnika u vezi sa izdacima nastalim i plaćenim do kraja 2016. godine;
- Provjeriti regularnost izdataka. U tu svrhu, relevantne odredbe člana 13. Uredbe (EZ) br. 1828/2006⁵⁴ se primjenjuju uz neophodne izmjene (*mutatis mutandis*). Upravno tijelo osigurava da je kontrolor iz člana 108. IPA provedbene uredbe ovjerio izdatke svakog krajnjeg korisnika koji učestvuje u operaciji.
- Osigurati da se završni izvještaj o izdacima za program (podnosi se tijelu za ovjeravanje znatno prije roka 31.03.2018.) usklađuje i može se uskladiti sa detaljnim računovodstvenim podacima iz računovodstvenog sistema za program te da postoji odgovarajući revizorski trag⁵⁵ za IPA i nacionalna sredstva sve do nivoa krajnjeg primaoca, i da su priloženi dokumenti dostupni u skladu sa uslovima i člana 134. IPA provedbene uredbe;
- Osigurati da tijelo za ovjeru primi sve neophodne informacije o procedurama i provjerama koje su provedene u vezi sa izdacima u svrhu ovjeravanja;
- Izraditi i, nakon odobrenja od Zajedničkog nadzornog odbora, podnijeti Komisiji godišnji i završni izvještaj o provođenju iz člana 112 IPA provedbene uredbe;
- Potvrditi u završnom izvještaju o izdacima za program iznose javnog doprinosa koji su stvarno plaćeni korisnicima u skladu sa članom 40(9) IPA provedbene uredbe;
- Potvrditi da su ispravljene sve greške/nepravilnosti u pogledu:
 - provjera upravljanja provedenih u skladu s gore navedenim odredbama;
 - revizija sistema koje je provelo revizorsko tijelo i revizija operacija provedenih u skladu sa članom 16. Uredbe (EZ) br. 1828/2006;
 - provjera koje obavlja tijelo za ovjeravanje;
 - revizija drugih nacionalnih tijela;
 - revizija Komisije;
 - revizija Evropskog revizorskog suda;

Treba napomenuti da se mnoge od gore navedenih tačaka odnose na dovršenje zadataka koji se tokom provođenja programa moraju redovno obavljati.

Pri pripremi za zatvaranje, u skladu sa članom 104. IPA provedbene uredbe, tijelo za ovjeravanje treba:

- Izraditi zahtjev za konačnu isplatu i završni izvještaj o izdacima u skladu sa članom 124. IPA provedbene uredbe;
- Osigurati dovoljno informacija od upravnog tijela kako bi se mogla provjeriti tačnost, prihvatljivost i regularnost prijavljenih iznosa;
- Osigurati da su ispunjeni uslovi u skladu sa tačkama (b) do (f) člana 104. IPA provedbene uredbe, to jest da su vraćena sredstva ponovo uplaćena u opći budžet Evropske unije prije zatvaranja operativnog programa ili, ako to nije slučaj, da su uzeta u obzir u završnom izvještaju o izdacima;

⁵⁴ Uredba Komisije (EZ) br. 1828/2006 od 08.12.2006. godine u kojoj se navode pravila za provođenje Uredbe (EZ) br. 1083/2006 i Uredbe (EZ) br. 1080/2006 Evropskog parlamenta i Vijeća, OJ L 371, 27.12.2006., str. 1.

⁵⁵ U skladu sa članom 106. IPA provedbene uredbe

- Osigurati da su ispravljene sve greške/nepravilnosti i da su rezultati i preporuke revizija provedeni u potpunosti;
- Zatražiti daljnje informacije i/ili prema potrebi poduzeti vlastite provjere;
- Izraditi završni izvještaj o povučenim i vraćenim iznosima i nenaplativim iznosima koje treba dostaviti do 31.03.2018. godine (*mutatis mutandis* u skladu sa članom 20(2) u Dodatkom XI Uredbe (EZ) br. 1828/2006);
- Voditi računa o nadoknadivim i povučenim iznosima nakon otkazivanja cijelog ili dijela doprinosa za operaciju i naplativim iznosima koji se vraćeni u opći budžet Evropske unije.

U skladu sa tačkom (f) člana 104. IPA provedbene uredbe, vraćeni iznosi se uplaćuju u opći budžet Evropske unije prije zatvaranja prekograničnog programa tako što se oduzimaju sa idućeg izvještaja o izdacima.

Bitno je da se zahtjev za konačnu isplatu i izvještaj o izdacima predaju revizorskom tijelu znatno ranije (npr. najmanje tri mjeseca prije roka 31.03.2018. godine) kako bi se revizorskom tijelu omogućilo dovoljno vremena da izvrši svoj posao za prijavljivanje zatvaranja⁵⁶.

5.1.3. Povrat sredstava (uključujući i nakon podnošenja dokumenata o zatvaranju) i nepravilnosti

5.1.3.1. Za komponente III i IV

Pri zatvaranju, u vezi sa povratom sredstava se postupa kako slijedi:

- (a) Član 29. IPA Okvirnog sporazuma⁵⁷ se primjenjuje. Ako Nacionalni službenik za ovjeravanje ne uspije da povрати sva ili dio sredstava, to ne sprječava Komisiju da povрати sredstva iz države korisnice;
- (b) Posljednji godišnji izvještaj o nadoknadivim iznosima u skladu sa članom 66(3)(d) Sporazuma o finansiranju i Dodatkom III Sporazuma o finansiranju⁵⁸ se šalje Komisiji zajedno sa konačnim zahtjevom za isplatu;
- (c) U skladu sa članom 103(6) Sporazuma o finansiranju, država korisnica informiše Komisiju o povratu sredstava koji je obavljen između podnošenja završnog izvještaja o izdacima i konačne isplate Komisije, tako da ih Komisija može oduzeti. Država korisnica također treba obavijestiti Komisiju o povratu sredstava koji se vrši nakon podnošenja završnog izvještaja o izdacima i nakon zatvaranja programa i izvršiti povrat IPA doprinosa Komisiji.

5.1.3.2. Za komponentu II

Pri zatvaranju, završni izvještaj koji se mora poslati putem SFC2007 (izrađuje se prema *mutatis mutandis* u skladu sa Dodatkom XI Uredbe (EZ) br. 1828/2006) do 31.03.2018. godine, te pokriva i godinu 2017., postupa se kako slijedi:

- (a) Bez prejudiciranja odgovornosti država učesnica za otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti i za povrat nepropisno uplaćenih iznosa, u skladu sa članom 114(2) IPA provedbene uredbe, Tijelo za ovjeru mora osigurati da se svaki iznos uplaćen u

⁵⁶ Konačni izvještaj o povučenim i vraćenim iznosima, povratu sredstava u toku i nenaplativim iznosima se treba pripremiti početkom 2017. godine. U svakom slučaju, navedeno se treba predati revizorskom tijelu pravovremeno kako bi navedeno tijelo moglo provesti dodatne provjere.

⁵⁷ U skladu sa članom 14 IPA provedbene uredbe.

⁵⁸ I, također, u skladu sa članom 161(1)(c) IPA provedbene uredbe.

vezi sa nepravilnošću povrati od glavnog korisnika. Krajnji korisnici vraćaju glavnom korisniku neispravno uplaćene iznose u skladu sa postojećim dogovorom između njih⁵⁹. Ako glavni korisnik ne uspije osigurati povrat sredstava od krajnjeg korisnika, država učesnica na čijoj teritoriji se nalazi relevantni krajnji korisnik nadoknađuje Tijelo za ovjeru u onom iznosu koji je neispravno isplaćen tom krajnjem korisniku;

- (b) U skladu sa članom 104(f) IPA provedbene uredbe, Tijelo za ovjeru vraća iznose koji su vraćeni u opći budžet Evropske unije prije zatvaranja prekograničnog programa oduzimajući ih od narednog ili završnog izvještaja o izdacima;
- (c) Posljednji godišnji izvještaj o nadoknadivim iznosima se šalje Komisiji zajedno sa konačnim zahtjevom za isplatu i, u skladu sa članom 104(g) IPA provedbene uredbe, sadrži sljedeće:
 - (i) iznosi koji su povučeni sa izvještaja o izdacima koji su podneseni tokom prethodne godine nakon otkazivanja cjelokupnog ili dijela javnog doprinosa za operaciju;
 - (ii) iznosi koji su vraćeni a koji su oduzeti iz izvještaja o izdacima podneseni tokom prethodne godine;
 - (iii) izvještaj o iznosima koji se trebaju vratiti na 31. decembar prethodne godine klasifikovani po godini u kojoj su izdati nalozi za povrat;
 - (iv) spisak iznosa za koje je utvrđeno u prethodnoj godini da se za njih ne može izvršiti povrat ili za koje se povrat nije očekivao, klasifikovani po godini u kojoj su izdati nalozi za povrat.
- (d) Iznosi navedeni u Dodatku XI(2) Uredbi (EZ) br. 1828/2006 kao „povrat sredstava u toku“⁶⁰ se trebaju uvrstiti u zahtjev za konačnu isplatu, međutim, oni se neće isplatiti već će predstavljati nepodmirenu obavezu za Komisiju. Kad se pokrene postupak za povrat prijavljenih izdataka, povezani iznosi se prijavljuju pod povrat sredstava u toku. Ne prijavljuju se pod obustavljene operacije iz pravnih i administrativnih razloga⁶¹. Tijelo za ovjeru treba obavijestiti Komisiju o progresu administrativnih i pravnih postupaka koji su u vezi sa povratom sredstava u toku.
- (e) U skladu sa članom 104. IPA provedbene uredbe, tijelo za ovjeru obavještava Komisiju i povratima koji su izvršeni između podnošenja završnog izvještaja o izdacima i konačne isplate Komisije, tako da ih Komisija može oduzeti. Tijelo za ovjeru također treba obavijestiti komisiju o povratima koji su izvršeni nakon podnošenja završnog izvještaja o izdacima i nakon zatvaranja programa i izvršiti povrat IPA doprinosa Komisiji.

U svrhu tačaka (i), (ii) i (iii) tačke (c), agregirani iznosi vezani za nepravilnosti prijavljene Komisiji prema članu 28. Uredbe (EZ) br. 1828/2006⁶², se obezbjeđuju za svaku prioritarnu os.

U svrhu tačke (iv) tačke (c), bilo koji iznos vezan za nepravilnosti koji se prijavljuje Komisiji

⁵⁹ U skladu sa članom 96(1)(a) IPA provedbene uredbe.

⁶⁰ Navedeno pod tačkom (iii) tačke (c).

⁶¹ Suprotno članu 95. Uredbe (EZ) br. 1083/2006, u okviru IPA ne postoji iznimka za automatski opoziv jer operacije koje su obustavljene radi pravnih postupaka ili administrativne žalbe imaju suspenzivni učinak: u skladu sa tačkom (b) člana 114(1) IPA provedbene uredbe „administrativni i pravni postupci“ su ograničeni samo na povrat iznosa koji su neispravno uplaćeni.

⁶² Koji primjenjuje *mutatis mutandis* u skladu sa članom 138(2) IPA provedbene uredbe.

prema članu 28. Uredbe (EZ) br. 1828/2006, se identifikuje po referentnom broju te nepravilnosti ili putem bilo koje druge prikladne metode.

Za svaki iznos koji se navodi u tačni (iv) tačke (c), tijelo za ovjeru navodi da li se njima zahtijeva da se IPA udio snosi iz općeg budžeta Evropske unije.

Ako, unutar godine dana od datuma podnošenja izvještaja Komisija ne zatraži informacije u svrhu provođenja člana 114(2) IPA provedbene uredbe, i ne informiše države učesnice napismeno o namjeri da pokrene istragu u pogledu tog iznosa ili zatraži od država učesnica da nastave sa procedurom povrata, IPA udio se snosi iz općeg budžeta Evropske unije.

Vremenska granica od jedne godine se ne primjenjuje u slučajevima moguće ili potvrđene prevare.

5.2. Sektorski završni izvještaj (komponenta II: završni izvještaj)

5.2.1. Opće načelo

Za komponente III i IV, sektorski završni izvještaj o provođenju se dostavlja Komisiji i nacionalnom koordinatoru za IPA-u u skladu s članom 102. Sporazuma o finansiranju⁶³. Treba da ima istu strukturu kao i godišnji izvještaj o provođenju, budući da se oba dokumenta zasnivaju na istom obrascu datom u Dodatku XII Sporazuma o finansiranju. Odnosi se na kompletan period provođenja i uključuje posljednji sektorski godišnji izvještaj.

Za komponente III i IV, u junu 2018., država korisnica nije obavezna da dostavi sektorski godišnji izvještaj o provođenju za 2017. Izvještavanje za 2017. će biti dio sektorskog završnog izvještaja o provođenju, u formi posebnog dijela tog izvještaja.

Za komponentu II, završni izvještaj o provođenju se dostavlja Komisiji u skladu s članom 112. Provedbene uredbe IPA.

Za komponentu II, u skladu sa članom 112. Provedbene uredbe IPA, od upravnog tijela se ne zahtjeva da do 30. juna 2017. dostavi godišnji izvještaj o provođenju za 2016., pošto će on biti dio završnog izvještaja o provođenju, u formi posebnog dijela tog izvještaja, koji se dostavlja do 31. marta 2018⁶⁴.

5.2.1. Prihvatljivost, prihvatanje i rokovi

5.2.1.1. Komponente III i IV

Sektorski završni izvještaj se dostavlja Komisiji i nacionalnom koordinatoru za IPA-u najkasnije šest mjeseci nakon konačnog datuma prihvatljivosti izdataka (tj. 30. juni 2018.), nakon što ga pregleda Sektorski nadzorni odbor. Kopija izvještaja se također šalje nacionalnom službeniku za ovjeravanje i strateškom koordinatoru.

Sektorski završni izvještaj se smatra prihvatljivim ako sadrži sve odgovarajuće informacije navedene u članovima pomenutim u odjeljku 5.2.1 gore u tekstu.

Sporazum o finansiranju⁶⁵ ne utvrđuje vremenski rok u kome Komisija treba da dostavi komentare državi korisnici. Stoga je neophodno uspostaviti takav okvir za dijalog između Komisije i države korisnice.

⁶³ Također, u skladu sa članom 169. Provedbene uredbe IPA.

⁶⁴ Član 112(1) Provedbene uredbe IPA odnosi se na „31. mart pete godine nakon posljednje budžetske obaveze“, tj. 31. decembar 2013.

⁶⁵ Ne utvrđuje ga ni Provedbena uredba IPA.

Nacionalnog koordinatora za IPA-u i operativno tijelo Komisija obavještava o prihvatljivosti sektorskog završnog izvještaja u roku od 10 radnih dana od dana prijema. Kopija ove informacije daje se na uvid nacionalnom službeniku i strateškom koordinatoru.

Komisija daje svoje mišljenje o sadržaju prihvatljivog sektorskog završnog izvještaja nacionalnom koordinatoru za IPA-u i operativnom tijelu (uz kopiju poslanu strateškom koordinatoru i Nacionalnom službeniku za ovjeravanje) u roku od pet mjeseci od dana prijema prihvatljivog izvještaja. Sektorski završni izvještaj biće prihvaćen samo ako su u obzir uzeti svi komentari Komisije.

Kada Komisija da komentare na sektorski završni izvještaj, korisnik ima dva mjeseca da odgovori i dostavi neophodne informacije. U slučaju da država korisnica ne može da odgovori u datom roku, ona o tome obavještava Komisiju na odgovarajući način, pa se rok može produžiti za dodatna dva mjeseca.

U slučaju da država korisnica nije u mogućnosti da unaprijedi sektorski završni izvještaj u gore navedenom roku, Komisija ga odbija i provodi zatvaranje na osnovu dostupnih dokumenata. Istovremeno, Komisija može da unosi finansijske ispravke u kontekstu člana 73. Sporazuma o finansiranju.⁶⁶

Cilj je da se sektorski završni izvještaj poboljša i da ga Komisija prihvati u roku od jedne godine od dana prijema.

5.2.1.2. Komponenta II

Upravno tijelo dostavlja završni izvještaj Komisiji najkasnije do 31. marta 2018. nakon pregleda izvršenog od strane Zajedničkog nadzornog odbora.

Provedbena uredba IPA ne predviđa rok za provjeru prihvatljivosti završnog izvještaja. Ne utvrđuje ni šta se dešava u slučaju da izvještaj nije prihvatljiv. Imajući u vidu da se prihvatanje završnog izvještaja vrši u skladu s odredbama člana 112. Uredbe, prihvatljivost i prihvatanje mogu se smatrati istim u kontekstu zatvaranja, pa ova dva izraza treba koristiti naizmjenično.

Prema tome, Komisija ima pet mjeseci od dana prijema završnog izvještaja da potvrdi njegovu prihvatljivost ili da pruži komentare državama učesnicama u slučaju da nije zadovoljna sadržajem i traži njegovu reviziju. Završni izvještaj biće prihvaćen samo ako su svi komentari Komisije uzeti u obzir.

Završni izvještaj smatra se prihvatljivim ako sadrži odgovarajuće informacije navedene u članu 112(2) Provedbene uredbe IPA i ako je sastavljen prema principu *mutatis mutandis* u skladu s obrascem ustanovljenim u Dodatku XVIII Uredbe (EZ) br. 1828/2006.

Provedbena uredba IPA predviđa vremenski okvir u kome Komisija treba da dostavi svoje komentare upravnom tijelu, ali ne predviđa vremenski okvir za odgovor upravnog tijela. Stoga je neophodno ustanoviti okvir za dijalog između Komisije i upravnog tijela.

Kada Komisija pruži komentare na završni izvještaj, upravno tijelo ima dva mjeseca da odgovori i pruži neophodne informacije. U slučaju da upravno tijelo ne može da ispoštuje ovaj rok, o tome obavještava Komisiju na odgovarajući način, pa se rok može produžiti za dodatna dva mjeseca.

U slučaju da upravno tijelo nije u mogućnosti da poboljša završni izvještaj, Komisija ga odbija i provodi zatvaranje na osnovu dostupnih dokumenata. Istovremeno, Komisija može

⁶⁶ Također u skladu sa članom 49 i 51 Provedbene uredbe IPA.

da unosi financijske ispravke u kontekstu člana 99(1) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006, tako što, u skladu s članom 138(1) Provedbene uredbe IPA, primjenjuje *mutatis mutandis*.

Cilj je da se završni izvještaj revidira i da ga Komisija prihvati u roku od jedne godine od dana prijema.

5.2.1. Izvještavanje o operacijama

Država korisnica treba u završnom izvještaju da potvrdi da su operacije unijete u završnu izjavu o izdacima završene i da se koriste (vidjeti definiciju u Odjeljku 3.3.1) i, za velike projekte, da su provedeni u skladu s odgovarajućim Odlukama Komisije.

Nadalje, država korisnica, kako je predviđeno Dodatkom I ovih smjernica, treba da dostavi spisak svih operacija uz sljedeće informacije⁶⁷:

- (a) datum završetka (stvarni ili očekivani);
- (b) ukupne prihvatljive izdatke ovih operacija, uključujući, za velike projekte, izvore za njihovo finansiranje⁶⁸,
- (c) za velike projekte, njihove ključne pokazatelje ishoda i rezultata utvrđenih u Odluci Komisije o velikom projektu⁶⁹.

Ovaj spisak bi se trebao dostaviti koristeći obrazac iz Dodatka I ovih smjernica, tabela 1 za velike projekte i tabela 2 za ostale operacije, uključujući spisak projekata koji ne funkcioniraju⁷⁰ (vidjeti odjeljak 3.3.1). Kada se izvještava o operacijama iz Dodatka I završnog izvještaja o izdacima do 31. decembra 2018. (za komponentu II: 31. mart 2018.), informacije o završetku operacije sadržane u (sektorskom) završnom izvještaju i sastavljene u skladu s obrascem iz Dodatka I ovih smjernica moraju biti ažurirane do novog datuma presjeka koji utvrdi država korisnica, što god dolazi prije, ali najbliže 31. decembru 2018. (za komponentu II: 31. martu 2017.)⁷¹.

Država korisnica u (sektorskom) završnom izvještaju navodi informacije o svim značajnijim problemima sa kojima se susrela tokom provođenja ovih operacija kao i o mjerama koje je preduzela da ih prevaziđe.

Povrh toga, država korisnica treba da navede sve promjene u okviru spisku velikih projekata koji se nalazi u programu.

Za velike projekte koji su provedeni, ove informacije treba da omoguće Komisiji da procijeni njihovu usklađenost s Odlukom Komisije. Komisija procjenjuje razloge i posljedice eventualne neusklađenosti velikih projekata koji su provedeni Odlukom Komisije (financijske i/ili fizičke implikacije) i primjenjuje financijske ispravke (na osnovu člana 73.

⁶⁷ U skladu sa članom 62 Provedbene uredbe IPA.

⁶⁸ Kao što je navedeno u obrascu datom u Dodatku VIII Sporazuma o finansiranju.

⁶⁹ Detaljne smjernice u vezi s konceptom pokazatelja uključene su u Radni dokument br. 2 „Indikativne smjernice o metodama evaluacije: pokazatelji nadgledanja i evaluacije“. Pokazatelji krajnjeg rezultata odnose se na operaciju. Oni se mjere u fizičkim i monetarnim jedinicama (npr. dužina izgrađene pruge, broj finansijski podržanih kompanija, itd.). Pokazatelji neposrednog rezultata odnose se na neposredna dejstva programa na direktne korisnike. Oni sadrže informacije, na primjer, o promjenama ponašanja, kapaciteta ili rezultata korisnika. Ti pokazatelji mogu biti fizičke prirode (skraćivanje vremena putovanja, broj uspješnih polaznika, broj saobraćajnih nesreća, itd.) ili finansijske (prednost sredstava privatnog sektora, smanjenje troškova prevoza itd.).

⁷⁰ O velikim projektima koji ne funkcioniraju i ostalim operacijama treba da se izvještava u dijelovima 1.B i 2.B Dodatka I. Ovo je relevantno samo za komponente II i III.

⁷¹ Imajući u vidu da pristup takvim informacijama treba blagovremeno omogućiti Revizorskom tijelu.

Sporazuma o finansiranju).

U skladu s drugim podstavom člana 60j(1) Sporazuma o finansiranju, (sektorski) završni izvještaj mora da prikaže raspodjelu sredstava za pojedinačne operacije po odluci operativnog odbora Uzajamnog fonda EU do 31. decembra 2017. radi ostvarenja ciljeva utvrđenih programom i u okviru programske oblasti.

5.2.3.1. Komponente II i III

U odnosu na operacije koje se nisu mogle prijaviti kao zatvorene prilikom predaje dokumenata za zatvaranje do 31. marta/31. decembra 2018. („projekti koji ne funkcionišu“), država korisnica mora da dostavi, uz završni izvještaj, spisak takvih projekata koji ne funkcionišu zadržanih u programu, koristeći obrasce iz tabela 1B i 2B iz Dodatka I ovih smjernica.

Za komponentu III: Nakon toga, država korisnica treba da izvjesti Komisiju do 30. juna 2019. o projektima koji su već završeni, kao i o poduzetim mjerama, uključujući i ključne etape, kako bi se završili preostali projekti do 31. decembra 2019.

U roku od godinu dana od roka za dostavljanje završnog izvještaja o izdacima i deklaracije o zatvaranju za dati program (tj. do 31. decembra 2019.) država korisnica treba da dostavi neophodne informacije o završetku i operativnom aspektu ovih projekata zadržanih u programu.

Za komponentu II: Nakon toga, država korisnica treba da izvještava Komisiju svakih šest mjeseci o projektima koji su već završeni, kao i o poduzetim mjerama, uključujući i ključne etape, kako bi se završili preostali projekti do 31. marta 2020.

Unutar dvije godine od roka za dostavljanje završnog izvještaja o izdacima i deklaracije o zatvaranju za dati program (tj. do 31. marta 2020.) država korisnica treba da dostavi neophodne informacije o završetku i operativnom aspektu ovih projekata zadržanih u programu.

5.2.3.1. Komponenta IV

U odnosu na projekte koji nisu bili završeni prilikom predaje dokumenata za zatvaranje do 31. decembra 2018., država korisnica mora da dostavi, najkasnije do 31. marta 2019., poseban izvještaj o ažuriranju koji potvrđuje završetak do 31. decembra 2018.

5.2.4. Izvještavanje o instrumentima finansijskog inženjeringa

Za komponente III i IV, sljedeće informacije moraju se navesti u sektorskom završnom izvještaju kao dio paketa za zatvaranje:

- (a) opis instrumenta finansijskog inženjeringa i aranžmana za provođenje;
- (b) identifikaciju subjekata koji provode instrument finansijskog inženjeringa;
- (c) iznose pomoći IPA i nacionalnog sufinansiranja uplaćenih u instrument finansijskog inženjeringa;
- (d) iznosi pomoći iz IPA i nacionalnog sufinansiranja uplaćeni iz instrumenta finansijskog inženjeringa.

Sektorski završni izvještaj treba sadržavati sažeti opis instrument/a finansijskog inženjeringa i rasporeda za provođenje. Za potrebe sektorskog završnog izvještavanja „aranžmani za provođenje” tumače se u širem smislu kako bi se ispunio opći cilj pružanja uravnoteženog pregleda učinka instrumenata finansijskog inženjeringa u periodu 2007 – 2013.

Sektorski završni izvještaj treba da sadrži sljedeće informacije:

- (a) broj i vrstu fondova utvrđenih tokom programskog perioda;
- (b) podatke o nacionalnim pružiocima sufinansiranja i vrstu nacionalnog sufinansiranja (zajam, doprinos u naturi). Sva sredstva sufinansiranja trebaju biti jasno navedena;
- (c) datum potpisivanja i trajanje ugovora o finansiranju koji su podloga svih operacija;
- (d) informacije o postupku odabira upravitelja fondova i krajnjih primalaca;
- (e) tipove proizvoda koji se nude i ciljane krajnje primaoce;
- (f) informacije o povlačenju sredstava programa iz instrumenata finansijskog inženjeringa;
- (g) kamate ostvarene na osnovu plaćanja koja su izvršena iz programa i koja se mogu pripisati IPA fondovima;
- (h) kratku sveobuhvatnu procjenu učinka fonda u pogledu njegovog doprinosa ostvarenju ciljeva programa i prioriteta;
 - (i) informacije o preostalim sredstvima uključujući:
 - (ii) vrijednost sredstava nakon zatvaranja programa (preostala sredstva i vrijednost investicija kao i učešća na konačni datum prihvatljivosti) koja se mogu pripisati IPA sredstvima 31. decembra 2017.;
 - (iii) datum zatvaranja (kako je predviđeno Sporazumom o finansiranju) i vremensko obračunavanje preostalih sredstava;
 - (iv) informacije o ponovnom korištenju sredstava koja se opredjeljuju kroz IPA fondove uz navođenje nadležnog tijela koje je odgovorno za upravljanje tim sredstvima, oblicima ponovnog korištenja, svrhe, datog geografskog područja i predviđenog trajanja;
- (i) do te mjere da finansijski instrumenti naiđu na određene poteškoće i/ili nisu ispunili glavne ciljeve koje sadrže njihovi poslovni planovi, sektorski završni izvještaj treba da sadrži kratak sažetak glavnih razloga zbog kojih je došlo do tih poteškoća kao i prirodu, vremenski tok i djelotvornost svake korektivne mjere koju je poduzelo (prema potrebi) operativno tijelo ili upravitelj fondova.

Potrebno je dostaviti dodatne brojčane podatke koristeći obrazac za izvještavanje iz Dodatka II ovih smjernica.

5.2.5. Izvještavanje o rezultatima

Tokom perioda provođenja, od države korisnice (komponenta II: država učesnica) u kontekstu (sektorskih) godišnjih izvještaja, u skladu s članom 85 Sporazuma o finansiranju⁷², tražene su detaljne informacije o napretku u provođenju programa. To uključuje informacije prema prioritetnim osama, mjerama i, gdje je primjenjivo, operacijama ili grupama operacija, u pogledu njihovih posebnih, provjerljivih ciljeva, koristeći pokazatelje iz programa.

Pri zatvaranju, u slučaju da pokazatelji navedeni u (sektorskom) završnom izvještaju znatno odstupaju (tj. za više od 25%) od ciljeva postavljenih u programu, država korisnica (komponenta II: Upravno tijelo) treba da objasni i opravda zašto cilj nije ispunjen. To objašnjenje treba dati u kratkom sažetku na najviše tri stranice.

⁷² Također u skladu sa članom 169(3) Provedbene uredbe IPA.

Za komponentu II: u skladu sa članom 112(2) Provedbene uredbe IPA.

5.2.5. Upotreba kamata

U skladu sa članom 65 Sporazuma o finansiranju⁷³ sve kamate ostvarene na računu programa u valuti euro ostaju u vlasništvu države korisnice. Šalju se isključivo datom operativnom programu, smatrajući se resursom države korisnice u vidu nacionalnog javnog doprinosa programu. Kamata se prijavljuje Komisiji u svakom zahtjevu za isplatu i u vrijeme predaje zahtjeva za konačnu isplatu.

5.3. Izjava o zatvaranju

5.3.1. Opće načelo

5.3.1.1. Komponente III i IV

U skladu sa članom 101. Sporazuma o finansiranju⁷⁴, izjavu o zatvaranju za specifični program priprema nezavisno revizorsko tijelo i dostavlja je Komisiji najkasnije do 31. decembra 2018. U izjavi o zatvaranju, revizorsko tijelo iznosi svoje mišljenje o završnom izvještaju o izdacima. To mišljenje („izjava o zatvaranju“) sastavlja se u skladu s modelom ustanovljenim u Dodatku E Okvirnog sporazuma. Ono razmatra valjanost završnog zahtjeva za konačnu isplatu, preciznosti finansijskih informacija i zakonitosti i regularnosti osnovnih transakcija koje pokriva završni izvještaj o izdacima, a treba da ga podrži završni izvještaj o kontroli. Potrebno ga je poslati Komisiji i nacionalnom službeniku za ovjeravanje, istovremeno kad i relevantni finansijski izvještaj o izdacima koji šalje nacionalni službenik za ovjeravanje, ili barem u roku od tri mjeseca od dostavljanja završnog izvještaja o izdacima⁷⁵ (ali ni u kom slučaju nakon 31.12.2018. godine). Izjava o zatvaranju treba da se zasniva na cjelokupnom revizorskom radu koji je obavilo, ili je obavljen pod njegovom nadležnošću, revizorsko tijelo.

Taj rad uključuje revizije koje je provelo Revizorsko tijelo nakon datuma presjeka za provođenje revizorskog posla, u vezi s posljednjim godišnjim izvještajem o kontroli (tj. 30. septembra 2017.)⁷⁶ do roka za predaju dokumenata za zatvaranje (31. decembar 2018.) i konačnog izvještaja o kontroli (prateći model ustanovljen u Dodatku XVII Sporazuma o finansiranju) treba da sadrži povezane informacije. Revizije operacija koje provodi Revizorsko tijelo u skladu s članom 91 Sporazuma o finansiranju⁷⁷ tokom ovog perioda pokrivat će izdatke prijavljene u 2017. i do datuma predaje dokumenata za zatvaranje (do 31. decembra 2018.).

Osnova za formiranje mišljenja iznesenog u izjavi o zatvaranju mora se jasno objasniti. Od Revizorskog tijela se traži da izjavi da u završnom izvještaju o izdacima (koji je sastavni dio zahtjeva za konačnom isplatom), koji je izdao nacionalni službenik za ovjeravanje, nema nepravilnosti. Revizorsko tijelo naročito treba da preispita sljedeće:

- (a) Tačnu prezentaciju i prikupljanje dokumenata;
- (b) Tačnost i preciznost proračuna;
- (c) Usklađenost završnog izvještaja predstavljenog Komisiji sa izvještajima predstavljenim nacionalnom službeniku za ovjeravanje od strane tijela koja čine dio operativne strukture;

⁷³ U skladu sa članom 36 Provedbene uredbe IPA.

Za komponentu II: U skladu sa članom 129 Provedbene uredbe IPA.

⁷⁴ Također u skladu sa članom 45(1)(c) Provedbene uredbe IPA e.

⁷⁵ U skladu sa članom 101(2) Sporazuma o financiranju i tačke (b) člana 29(2) Provedbene uredbe IPA.

⁷⁶ Posljednji godišnji izvještaj o kontroli koji pokriva period od 1. oktobra 2016. do 30. septembra 2017. treba dostaviti do 31. decembra 2017.

⁷⁷ Također u skladu sa članom 29(2)(b) Provedbene uredbe IPA.

- (d) Konzistentnost s finansijskim informacijama, uključujući informacije o nepravilnostima, kao što je navedeno u sektorskom završnom izvještaju;
- (e) Zakonitost i regularnost osnovnih finansijskih transakcija, u skladu s kriterijima prihvatljivosti i primjenjivim pravilima nabavke;
- (f) Revizije koje su provele službe Komisije, Evropski revizijski sud ili Revizorsko tijelo u Nacionalnom fondu i nacionalni službenik za ovjeravanje, operativno tijelo kao i ugovaračka tijela, praveći sažetak svih nedostataka uočenih u sistemima upravljanja i kontrole ili u nalazima u vezi s finansijskim transakcijama. Korektivne mjere koje su poduzete kako bi se otklonili nedostaci uočeni u sistemima upravljanja i kontrole ili u nalazima u vezi s finansijskim transakcijama treba da budu uključene;
- (g) Odgovarajući uzorak operacija ili finansijskih transakcija koji je predmet revizije u skladu s međunarodno priznatim revizorskim standardima, uključujući informacije o ukupnim javnim izdacima i stopu greške, ako je primjenjivo.

Ukoliko postoji ograničenje obima pregleda ili ako uočeni nivo nepravilnih izdataka ne dozvoljava pružanje pozitivnog mišljenja u izjavi o zatvaranju, Revizorsko tijelo daje razloge i procjenu razmjera problema, kao i finansijski uticaj.

5.3.1.2. Komponenta II

U skladu sa članom 105(1)(d) Provedbene uredbe IPA, izjavu o zatvaranju priprema nezavisno Revizorsko tijelo i dostavlja je Komisiji najkasnije do 31. marta 2018.⁷⁸

Izjava o zatvaranju treba da se zasniva na cjelokupnom revizorskom radu koji je obavilo Revizorsko tijelo, ili je obavljeno pod njegovom nadležnošću. Taj rad uključuje revizije koje je provelo Revizorsko tijelo nakon datuma presjeka za provođenje revizorskog posla, u vezi s posljednjim godišnjim izvještajem o kontroli (tj. 30. juna 2017.⁷⁹) do roka za predaju dokumenata za zatvaranje (31. mart 2018.) i završnog kontrolnog izvještaja (sastavljen *mutatis mutandis* u skladu s modelom ustanovljenim u Dodatku XVIII Uredbe (EZ) br. 1828/2006) treba da sadrži povezane informacije. To znači da Revizorsko tijelo treba da izvještava na osnovu revizija obavljenih između 1. jula 2017. i 31. marta 2018.. Revizije operacija koje provodi Revizorsko tijelo u skladu s članom 107. Provedbene uredbe IPA tokom ovog perioda pokrivat će izdatke prijavljene u 2017. i do datuma predaje dokumenata za zatvaranje (do 31. marta 2018.).

Ovaj izvještaj se temelji na revizijskim sistemima i revizijama operacije koje se provode radi provjere efikasnog funkcionisanja sistema upravljanja i kontrole prekograničnih programa i operacija na temelju prikladnog uzorka za ovjeru prijavljenih izdataka.

U skladu sa članom 105(1)(d) Provedbene uredbe IPA, Revizorsko tijelo će se osigurati time da su uslovi navedeni u članu 106 Uredbe u vezi s revizorskim tragom ispunjeni i da obezbijedi, u skladu s članom 107(4) Uredbe, da barem 5% ukupnih prijavljenih izdataka glavnih korisnika i potvrđenih Komisiji u završnom izvještaju o troškovima bude predmet revizije prije zatvaranja prekograničnog programa⁸⁰.

Osnova za formiranje mišljenja iznesenog u izjavi o zatvaranju mora se jasno objasniti. Od Revizorskog tijela se traži da izjavi da u konačnom izvještaju o izdacima (koji sadrži i zahtjev

⁷⁸ Član 105(1)(d) Provedbene uredbe IPA odnosi se na "31. mart pete godine nakon posljednje budžetske obaveze", tj. 31. decembar 2013.

⁷⁹ Posljednji godišnji izvještaj o kontroli koji pokriva period od 1. jula 2016. do 30. juna 2017. dostavlja se do 31. decembra 2017.

⁸⁰ Također u skladu sa članom 45(1)(c) Provedbene uredbe IPA.

za konačnom isplatom), koji je izdalo tijelo za ovjeravanje, nema nepravilnosti.

Ukoliko postoji ograničenje obima pregleda ili ako uočeni nivo nepravilnih izdataka ne dozvoljava pružanje pozitivnog mišljenja u izjavi o zatvaranju, revizorsko tijelo daje razloge i procjenu razmjera problema, kao i finansijski uticaj.

5.3.2. Prihvatljivost, prihvatanje i rokovi

5.3.2.1. Komponente III i IV

U skladu sa članom 69. Sporazuma o finansiranju⁸¹, Komisija obavještava državu korisnicu o svom mišljenju u pogledu sadržaja izjave o zatvaranju u roku od pet mjeseci od dana prijema; izjava o zatvaranju smatrat će se prihvaćenom ukoliko Komisija nema zamjerki u tom petomjesečnom periodu.

Sporazum o finansiranju⁸² ne utvrđuje vremenski okvir u kojem država korisnica treba da reaguje na komentare Komisije u vezi s izjavom o zatvaranju. Stoga je neophodno uspostaviti jedan okvir za dijalog između Komisije i države korisnika.

Kada Komisija da komentare na izjavu o zatvaranju, država korisnica ima dva mjeseca da odgovori i dostavi neophodne informacije. U slučaju da država korisnica ne može da odgovori u datom roku, ona o tome obavještava Komisiju na odgovarajući način, pa se rok može produžiti za dodatna dva mjeseca, osim ukoliko je neophodan dodatni revizorski rad za državu korisnicu, u kom slučaju se rok može produžiti za period koji se smatra neophodnim za izvršenje tog posla.

Završni izvještaj o izdacima treba da se dostavi Revizorskom tijelu znatno unaprijed (preporučuje se da se dokumenta dostave Revizorskom tijelu bar šest mjeseci prije roka 31. decembra 2018. (za komponentu II: 31. mart 2018.). Izjava o zatvaranju biće prihvaćena samo ako su svi komentari Komisije razmotreni.

Cilj je da Komisija revidira i prihvati izjavu o zatvaranju u roku od jedne godine od dana prijema, osim u slučajevima kada zahtjev za dodatnom revizijom zahtijeva duži period.

Nedostavljanje izjave o zatvaranju upućuje ozbiljne nedostatke u sistemu upravljanja i kontrole programa, čime se u rizik dovode IPA doprinosi već uplaćeni u okviru programa. Dostavljanje izjave o zatvaranju koja na pravi način ne procjenjuje valjanost i regularnost osnovnih transakcija koje završni izvještaj o izdacima pokriva, može dovesti do istog zaključka.

U takvim slučajevima kada izjava o zatvaranju otkrije neregularnosti ili sistemske nedostatke koji nisu otklonjeni prije zatvaranja, Komisija može razmotriti mogućnost pokretanja postupka za finansijsku ispravku u skladu s članom 73 Sporazuma o finansiranju⁸³.

5.3.2.2. Komponenta II

U skladu s članom 133(3) Provedbene uredbe IPA, Komisija obavještava države učesnice o svom mišljenju u pogledu sadržaja izjave o zatvaranju u roku od pet mjeseci od dana prijema; izjava o zatvaranju smatrat će se prihvaćenom ukoliko Komisija ne iznese mišljenje u tom petomjesečnom periodu.

⁸¹ I također u skladu sa članovima 112(3), 133(3) i 161(2) Provedbene uredbe IPA.

⁸² Niti Provedbena uredba IPA.

⁸³ Također u skladu sa članom 49 i 51 Provedbene uredbe IPA.

Kao što je slučaj i sa uspostavljenom komunikacijom za završni izvještaj, kada Komisija da komentare na izjavu o zatvaranju, države učesnice imaju dva mjeseca da odgovore i dostave neophodne informacije. U slučaju da Upravno tijelo ne može da ispoштуje dati rok, ono o tome, u skladu s procedurama obavješćava Komisiju, čime se rok može produžiti za dodatna dva mjeseca, osim ukoliko je neophodna dodatna revizija Upravnog tijela, kada se rok može produžiti za period koji je neophodan za izvršenje obaveza. Izjava o zatvaranju će biti prihvaćena ukoliko su svi komentari Komisije uzeti u obzir.

Cilj je da se izjava o zatvaranju revidira i prihvati od strane Komisije u roku od jedne godine od dana prijema, osim u slučajevima kada se dodatnom revizijom zahtijeva duži period.

Nedostavljanje izjave o zatvaranju upućuje na ozbiljne nedostatke u sistemu upravljanja i kontrole programa, čime s u rizik dovode već uplaćeni IPA doprinosi u okviru programa, a u pogledu stavke (a) člana 99(1) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 koja se u skladu s članom 138(1) Provedbene uredbe IPA primjenjuje *mutatis mutandis*. Dostavljanje izjave o zatvaranju koja na pravi način ne procjenjuje valjanost i regularnost osnovnih transakcija koje pokriva završni izvještaj o izdacima, može dovesti do istog zaključka.

U takvim slučajevima i kada izjava o zatvaranju otkrije neregularnosti ili sistemske nedostatke koji nisu otklonjeni prije zatvaranja, Komisija može razmotriti mogućnost pokretanja postupka za finansijsku ispravku u skladu sa članom 99. i 100. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 Sporazuma o finansiranju koja se u skladu s članom 138(1) Provedbene uredbe IPA primjenjuje *mutatis mutandis*, kao što je još detaljnije dato u Odluci Komisije C(2011) 7321 od 19. oktobra 2011.

5.3.2.3. Priprema izjave o zatvaranju i završnog izvještaja o kontroli

5.3.2.4. Komponente III i IV

Tokom pripreme izjave o zatvaranju, Revizorsko tijelo trebalo bi da:

- (a) Potvrdi da li su radom operativne strukture i nacionalnog službenika za ovjeravanje u pripremi za zatvaranje adekvatno obuhvaćene stavke navedene u tački 5.1.2 gore u tekstu;
- (b) Osigura da su informacije operativne strukture i nacionalnog službenika za ovjeravanje dovoljne i pouzdane kako bi se moglo dati mišljenje da li završni izvještaj o izdacima prikazuje tačno, u svakom materijalnom pogledu, izdatke u okviru operativnog programa, da li je zahtjev za uplatu završnog bilansa IPA doprinosa predmetnom programu valjan i da li su sve osnovne transakcije koje su obuhvaćene završnim izvještajem o izdacima zakonite i regularne;
- (c) Potvrdi da su ispravljene sve greške/nepravilnosti u pogledu:
 - (i) verifikacija upravljanja provedenih u skladu s članom 79. Sporazuma o finansiranju;
 - (ii) revizija operacija provedenih u skladu s članom 91. Sporazuma o finansiranju;
 - (iii) revizija drugih nacionalnih tijela;
 - (iv) revizija Evropske komisije;
 - (v) revizija Evropskog suda revizora;
- (d) Obezbjedi da se sve greške koje je Revizorsko tijelo otkrilo u kontekstu svoje revizije adekvatno analiziraju i otkriju u skladu sa smjernicama Komisije o tretiranju

grešaka otkrivenih u godišnjim izvještajima o kontroli⁸⁴. Naročito, u slučaju sistematskih nepravilnosti, Revizorsko tijelo proširuje svoje istraživanje kako bi pokrilo sve radnje koje bi mogle biti obuhvaćene nepravilnostima u skladu s članom 91(3) Sporazuma o finansiranju;

- (e) Provjeri da li je nacionalni službenik za ovjeravanje ispunio uslove navedene u članovima 66. i 67. Sporazuma o finansiranju;
- (f) Provjeri da li je nacionalni službenik za ovjeravanje sastavio završni izvještaj o povučenim i povraćenim iznosima, povraćenim iznosima u toku i nenaplativim iznosima u skladu s članom 66(3)d i Dodatkom III Sporazuma o finansiranju.

Revizorsko tijelo treba da provjeri da li su podaci sadržani u izvještaju praćeni informacijama sadržanim u sistemu nacionalnog službenika za ovjeravanje, kao i da li uključuju sve nepravilnosti koje podliježu finansijskoj korekciji do zatvaranja. U tom pogledu, završni izvještaj o kontroli treba da obezbijedi rezultate provjera Revizorskog tijela, kao i zaključak o pouzdanosti i potpunosti izvještaja nacionalnog službenika za ovjeravanje koji se dostavlja u skladu s članom 66(3)(d) i Dodatkom III Sporazuma o finansiranju. U slučaju da završni izvještaj o povučenim i povraćenim iznosima, iznosima u toku i nenaplativim iznosima Revizorsko tijelo smatra nepouzdanim i/ili nepotpunim, to će se smatrati ozbiljnim nedostatkom u sistemu upravljanja i kontrole i može biti predmet finansijskih korekcija;

- (g) Provjeri sljedeće u vezi sa završnim izvještajem o izdacima i zahtjevom za konačnom isplatom, naročito, pravilno provođenje odbitaka u vezi s povlačenjima i povratom sredstava navedenih u odgovarajućim izvještajima o povučenim i povraćenim iznosima, povraćenim iznosima u toku i nenaplativim iznosima (Dodatak III Sporazuma o finansiranju).

U završnom izvještaju o kontroli, Revizorsko tijelo treba da opiše rad koji je obavljen u pogledu gore navedenih aspekata i razmotri sljedeće:

Ukoliko Revizorsko tijelo koristi rad drugog nacionalnog tijela za provođenje revizije sistema ili revizije operacija, Revizorsko tijelo treba da je u mogućnosti u potpunosti da se osloni na kvalitet rada koji je obavilo to tijelo, što je potrebno jasno navesti u završnom izvještaju o kontroli. Ukoliko se Revizorsko tijelo ne može na to osloniti, u sektorskom završnom izvještaju treba objasniti mjere koje su poduzete kako bi se taj problem riješio i zaključiti da li Revizorsko tijelo ima prihvatljivu garanciju da je revizija obavljena u skladu s propisima EU i nacionalnim propisima, kao i u skladu s međunarodno prihvaćenim standardima revizije;

U završnom izvještaju o kontroli je potrebno obezbijediti informacije o praćenju nepravilnosti.

U završnom izvještaju o kontroli treba navesti:

- ukupne predviđene stope grešaka na godišnjem nivou objavljenih u godišnjim izvještajima o kontroli (ili revidirana stopa greške, ako postoji, za godišnji izvještaj o kontroli 2017.) (kolona D tabele za prijavljene izdatke i revizije uzoraka);
- ukupnu predviđenu stopu grešaka na godišnjem nivou koja proizilazi iz revizije operacija koje su provedene između 1. oktobra 2017. i 30. septembra 2018. i koje obuhvataju izdatke prijavljene 2017. i 2018. (kolona D);
- brojčano iskazivanje rizika po godini (kolona E) koje proizilazi iz: (i) primjene

⁸⁴ EGESIF_15-0007-01 iz 9. oktobra 2015

ukupne predviđene stope greške (kako je navedeno u godišnjem izvještaju o kontroli) na populaciju ili (ii) primjene predviđene stope greške ili paušalne stope dogovorene s Komisijom nakon procjene;

- ostali izdaci revidirani po godini (kolona H), tj. izdaci iz dopunskog uzorka i izdaci za slučajni uzorak koji nisu u referentnoj godini kao i povezani iznos nepravilnih izdataka (kolona I);
- zbir svih finansijskih korekcija koje su izvršile države učesnice (iznosi koji se odnose na povlačenja sredstava i povraćena sredstva koje je operativno tijelo objavilo prema članu 66(3)(d)) na osnovu ukupnih izdataka korisnika (kolona F);
- iznos preostalog rizika za svaku referentnu godinu (kolona G), koji proizilazi iz odbitka svih finansijskih korekcija navedenih u prethodnoj tački (kolona F) od brojčanog iskazivanja rizika (kolona E);
- stopa preostale greške kod zatvaranja koja odgovara zbiru iznosa godišnjeg preostalog rizika podijeljenim sa zbirom ukupnih izdataka prijavljenih kod zatvaranja ($K = G/A$);

Mišljenje Revizorskog tijela u izjavi o zatvaranju treba pripremiti uzimajući u obzir smjernice Komisije o tretiranju grešaka objavljenih u godišnjim izvještajima o kontroli. To naročito znači da Revizorsko tijelo može objaviti pozitivno mišljenje ukoliko je stopa preostale greške kod zatvaranja ispod nivoa materijalnosti (2% prijavljenih izdataka). Mišljenje s rezervom smatra se prikladnim u slučaju da je ta stopa rizika jednaka 2% ili više, osim ako operativno tijelo poduzme potrebne korektivne mjere (kako je predviđeno u odjeljcima 5.3. i 5.4. navedenih smjernica) na osnovu te stope rizika prije podnošenja izjave o zatvaranju Komisiji.

U skladu sa članom 60b(2) Sporazuma o finansiranju, izvještaji i mišljenja Revizorskog tijela ne pokrivaju doprinose Uzajamnog fonda EU.

Revizorsko tijelo nije odgovorno za verifikaciju djelotvornog i ispravnog funkcionisanja sistema upravljanja i kontrole tijela koje provodi doprinose u Uzajamni fond EU, niti obavlja reviziju pojedinačnih aktivnosti u okviru ove operacije. Oslanja se na dostupni godišnji izvještaj i završne godišnje račune koje je sastavilo tijelo koje provodi doprinose u Uzajamni fond EU. Revizija ne treba da pokriva troškove za pojedinačne radnje prema Uzajamnom fondu EU.

5.3.2.5. Komponenta II

U skladu sa članom 105(1)(d),(2),(4) Provedbene uredbe IPA, Revizorsko tijelo je odgovorno da najkasnije do 31. marta 2018. dostavi Komisiji izjavu o zatvaranju u kojoj se procjenjuje zakonitost zahtjeva za uplatom završnog bilansa i zakonitosti i regularnosti osnovnih transakcija koje pokriva završni izvještaj o izdacima, a treba da ga podrži završni izvještaj o kontroli. Izjava o zatvaranju treba da se zasniva na cjelokupnoj reviziji koju je Revizorsko tijelo obavilo, ili koja je obavljena pod njegovom nadležnošću. Revizorsko tijelo obezbjeđuje da revizorski rad uzima u obzir međunarodno priznate standarde revizije. Ako slabosti u sistemu upravljanja ili kontrole, ili uočeni nivo nepravilnih izdataka ne dozvoljavaju pružanje pozitivnog mišljenja u izjavi o zatvaranju, Revizorsko tijelo daje razloge i procjenu razmjera problema, kao i finansijski uticaj.

Tokom pripreme izjave o zatvaranju, Revizorsko tijelo trebalo bi da:

- Potvrdi da li su radom Upravnog tijela i tijela za ovjeravanje u pripremi za zatvaranja adekvatno obuhvaćene gore navedene stavke;

- Obezbiјedi da su informacije Upravnog tijela i tijela za ovjeravanje dovoljne i pouzdane kako bi se moglo dati mišljenje da li završni izvještaj o izdacima prikazuje tačno, u svakom materijalnom pogledu, izdatke plaćene u okviru operativnog programa, da li je zahtjev za uplatu završnog bilansa IPA doprinosa predmetnom programu valjan i da li su sve osnovne transakcije koje su obuhvaćene završnim izvještajem o izdacima zakonite i regularne;
- Potvrdi da su sve greške/nepravilnosti ispravljene, u pogledu:
 - Provjera upravljanja provedena prema gore navedenim odredbama;
 - Revizija operacija provedena u skladu s članom 107. IPA provedbene uredbe;
 - revizija drugih nacionalnih tijela;
 - revizija Evropske komisije;
 - revizija Evropskog suda revizora;
- obezbijedi da se sve greške koje je Revizorsko tijelo otkrilo u kontekstu svoje revizije adekvatno analiziraju i otkriju u skladu sa smjernicama Komisije o postupanju sa greškama otkrivenih u godišnjim izvještajima o kontroli⁸⁵. Naročito, „u slučaju sistemskih nepravilnosti, država učesnica proširuje svoje istraživanje kako bi pokrila sve radnje koje bi mogle biti obuhvaćene nepravilnostima u skladu s članom 91(3) Sporazuma o finansiranju“;
- provjeri da li je tijelo za ovjeravanje ispunilo uslove navedene u tačkama (b) do (f) člana 104. Provedbene uredbe IPA, naime da li se povraćeni iznosi efektivno oduzimaju prije zatvaranja operativnog programa;
- provjeri da li je tijelo za ovjeravanje sastavilo završni izvještaj o povučenim i povraćenim iznosima, povraćenim iznosima u toku i nenaplativim iznosima u skladu s članom 104(g) Provedbene uredbe IPA. Revizorsko tijelo treba da provjeri da li su podaci sadržani u izvještaju praćeni informacijama sadržanim u sistemu Tijela za ovjeravanje, kao i da li sadrže sve nepravilnosti koje podliježu finansijskoj ispravci do zatvaranja. U tom pogledu, završni izvještaj o kontroli treba da otkrije rezultate provjera Revizorskog tijela, kao i zaključak o pouzdanosti i potpunosti izvještaja Tijela za ovjeravanje koji se dostavlja u skladu s članom 105(1)(c) Provedbene uredbe IPA. U slučaju da završni izvještaj o povučenim i povraćenim iznosima, iznosima u toku i nenaplativim iznosima Revizorsko tijelo smatra nepouzdanim i/ili nepotpunim, to će se smatrati ozbiljnim nedostatkom u sistemu upravljanja i kontrole i može biti predmet finansijskih korekcija⁸⁶;
- Revizorsko tijelo naročito treba da preispita sljedeće u vezi sa završnim izvještajem o izdacima i zahtjevom za konačnom uplatom:
 - tačnu prezentaciju dokumenata;
 - tačnost proračuna;
 - usklađenost završnog izvještaja o izdacima sa izjavama Upravnog tijela;
 - usklađenost s važećim finansijskim tabelama zadnje odluke koja je na snazi;
 - usklađenost sa finansijskim podacima, uključujući informacije o

⁸⁵ EGESIF_15-0007-01 iz 9. oktobra, 2015. godine

⁸⁶ Sa informacijama o povučenim i povraćenim iznosima treba postupati *mutatis mutandis* u skladu sa članom 20(2) Uredbe (EZ) br. 1828/2006 njenog Dodatka XI.

nepravilnostima, u završnom izvještaju o izvršenju programa;

- pravilno provođenje odbitaka u vezi s povlačenjima i povratima sredstava navedenih u odgovarajućim izvještajima o povučenim i vraćenim iznosima, povraćenim iznosima a u toku i nenaplativim iznosima (*mutis mutandis* u skladu s Dodatkom XI Uredbe (EZ) br. 1828/2006);
- Provjeri da li izvještaj o izdacima sadrži dodatne informacije o avansima uplaćenim korisnicima u državama članicama, tj. ukupne izdatke plaćene korisnicima u avansu od strane tijela koje pruža pomoć i odgovarajućih javnih doprinosa;
- Sastavi „tabelu za prijavljene izdatke i revizije uzoraka“ u skladu s obrascem datim u Dodatku III ovih smjernica.

U završnom izvještaju o kontroli, Revizorsko tijelo treba da opiše rad koji je obavljen u pogledu gore navedenih aspekata i razmotri sljedeće:

Ukoliko Revizorsko tijelo koristi rad drugog nacionalnog tijela za provođenje revizije sistema ili revizije operacija, Revizorsko tijelo treba biti u mogućnosti da se u potpunosti osloni na kvalitet rada koji je obavilo to tijelo, što je potrebno jasno navesti u završnom izvještaju o kontroli. Ukoliko Revizorsko tijelo nema takav oslonac, završni izvještaj treba obuhvatiti mjere koje su poduzete kako bi se taj problem riješio i zaključiti da li Revizorsko tijelo ima prihvatljivu garanciju da je revizija obavljena u skladu s propisima EU i nacionalnim propisima, kao i u skladu s međunarodno prihvaćenim standardima revizije.

U završnom izvještaju o kontroli je potrebno obezbijediti informacije o praćenju nepravilnosti. Završni izvještaj o kontroli bi trebao obuhvatiti:

- ukupne predviđene stope grešaka na godišnjem nivou objavljenih u godišnjim izvještajima o kontroli (ili revidirana stopa greške, ako postoji, za godišnji izvještaj o kontroli 2017.) (kolona D tabele za prijavljene izdatke i revizije uzoraka);
- ukupnu predviđenu stopu grešaka na godišnjem nivou koja proizilazi iz revizije operacija koje su provedene između 1. oktobra 2017. i 30. septembra 2018. i koje obuhvataju izdatke prijavljene 2017. i 2018. (kolona D);
- brojčano iskazivanje rizika po godini (kolona E) koje proizilazi iz: (i) primjene ukupne predviđene stope greške (kako je navedeno u godišnjem izvještaju o kontroli) na populaciju ili (ii) primjene predviđene stope greške ili paušalne stope dogovorene s Komisijom nakon procjene
- ostale izdatke revidirane po godini (kolona H), tj. izdatke iz dopunskog uzorka i izdatke za slučajni uzorak koji nisu u referentnoj godini kao i povezani iznos nepravilnih izdataka (kolona I);
- zbir svih finansijskih korekcija koje su izvršile države učesnice (iznosi koji se odnose na povlačenja i povrat sredstava koje je operativno tijelo objavilo prema članu Dodatku XI Uredbe (EU) br. 1828/2006) na osnovu ukupnih izdataka korisnika (kolona F);

- iznos preostalog rizika za svaku referentnu godinu (kolona G), koji proizilazi iz odbitka svih finansijskih korekcija navedenih u prethodnoj tački (kolona F) od brojčanog iskazivanja rizika (kolona E);
- stopa preostale greške kod zatvaranja koja odgovara zbiru iznosa godišnjeg preostalog rizika podijeljen sa zbirom ukupnih izdataka prijavljenih kod zatvaranja ($K = G/A$).

Mišljenje Revizorskog tijela u izjavi o zatvaranju treba sastaviti uzimajući u obzir smjernice Komisije o postupanju sa greškama objavljenim u godišnjim izvještajima o kontroli. To naročito znači da Revizorsko tijelo može objaviti pozitivno mišljenje ukoliko je stopa preostale greške kod zatvaranja ispod nivoa značajnosti (2 % prijavljenih izdataka). Mišljenje s rezervom smatra se prikladnim u slučaju da je ta stopa rizika jednaka 2 % ili više, osim ako operativno tijelo poduzme potrebne korektivne mjere (kako je predviđeno u odjeljcima 5.3. i 5.4. navedenih smjernica) na osnovu te stope rizika prije dostavljanja izjave o zatvaranju Komisiji.

6. IZRAČUN GORNJE GRANICE ZA POMOĆ PRI ZATVARANJU

Za komponente III i IV, u skladu sa članom 155(2)(f) Provedbene uredbe IPA, tehnička pomoć podliježe gornjoj granici od 6% IPA doprinosa dodijeljenih programu⁸⁷.

Za komponentu II, u skladu sa članom 94 (1) (f) Provedbene uredbe IPA, tehnička pomoć podliježe gornjoj granici od 10% IPA doprinosa dodijeljenog programu⁸⁸.

Poštivanje ovih granica mora biti osigurano tokom provođenja programa, prilikom izmjene operativnog programa ili smanjenja određenih izdvajanja zbog automatskog povlačenja sredstava. Međutim, u skladu sa odredbama fleksibilnosti iz tačke 10 i dodatkom IV ovih smjernica, iznos od 10% prihvatljivog troška koji prelazi gornju granicu, koji je nastao i isplaćen za potrebe tehničke pomoći, može biti prijavljen Komisiji.

7. AUTOMATSKO POVLAČENJE SREDSTAVA

Za komponente III i IV, u skladu sa članom 13 Sporazuma o finansiranju⁸⁹ dio budžetskih obaveza koji je i dalje otvoren 31. decembra 2017. i za koji nije napravljen završni izvještaj o izdacima do 31. decembra 2018. automatski se povlači.

Za komponentu II, u skladu sa članom 5. Sporazuma o finansiranju⁹⁰ onaj dio budžetskih obaveza koji je i dalje otvoren 31. decembra 2017. i za koji nije sastavljen završni izvještaj o izdacima do 31. decembra 2018. automatski se povlači.

Svi iznosi koji se odnose na operacije koje nisu prijavljene, pri zatvaranju biće automatski povučeni, osim iznosa koje nacionalni službenik za ovjeravanje (komponenta II: tijelo za ovjeravanje) nije mogao da prijavi zbog više sile (u skladu s osnovnim pravnim principom navedenim u članu 205(1) Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012⁹¹ i u skladu s definicijom Evropskog suda pravde⁹²). Država korisnica treba da u završnom izvještaju o izdacima navede iznos koji se odnosi na ovu situaciju, koji se nije mogao prijaviti u trenutku dostavljanja dokumenata o zatvaranju.

8. PRIVREMENO OBUSTAVLJENE OPERACIJE ZBOG SUDSKOG ILI UPRAVNOG POSTUPKA

Za svaku operaciju koja podliježe sudskom ili upravnom postupku sa suspenzivnim dejstvom, država korisnica mora prije roka za dostavljanje dokumenata o zatvaranju programa da odlučiti da li treba da se operacije (u cijelosti ili djelimično), povuku iz programa i/ili zamijene drugom prihvatljivom operacijom prije roka.

⁸⁷ U izuzetnim, valjano opravdanim slučajevima, ova gornja granica može da dostigne 10 %.

⁸⁸ U izuzetnim, valjano opravdanim slučajevima, ova gornja granica može da pređe 10 %.

⁸⁹ Također u skladu s tačkom (b) člana 166(3) Uredbe (EZ, Euratom) br. 1605/2002.

⁹⁰ Također u skladu s tačkom (b) člana 166(3) Uredbe (EZ, Euratom) br. 1605/2002.

⁹¹ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. o finansijskim pravilima primjenjivim na generalni budžet Unije kojom se stavlja van snage Uredba Savjeta (EC, Euratom) br. 1605/2002, OJ L 298, 26.10.2012, str. 1.

⁹² Višu silu Evropski sud pravde definiše kao podložnost okolnostima koje su abnormalne, nepredvidive, izvan kontrole onoga ko se poziva na njih i koje se nisu mogle izbjeći uprkos svim nastojanjima (predmet 296/86, McNicholl [1988] ECR-1491 i, nedavno, (Joined Cases T-61/00 i T-62/00 APOL protiv Komisije).

9. PRIVREMENO OBUSTAVLJANJE PLAĆANJA

Problemi u vezi s obustavom ili prekidom privremenih plaćanja koja se odvijaju nakon predaje dokumenata o zatvaranju (član 72. Sporazuma o finansiranju⁹³) razmatrat će se u kontekstu procjene izjave o zatvaranju. U zavisnosti od rezultata analize, Komisija će ili prestati s obustavom ili prekidom ili pokrenuti postupak za finansijsku ispravku. Komisija će konačno stanje obračunati uzimajući u obzir, ukoliko je primjenjivo, finansijske ispravke koji se nameću državi korisnici u skladu s članom 73 Sporazuma o finansiranju⁹⁴ i, za komponentu II, u skladu s članom 138. Provedbene uredbe IPA.

10. IZRAČUNAVANJE KONAČNOG DOPRINOSA

U skladu sa članom 68. Sporazuma o finansiranju⁹⁵, izračunavanje konačnog doprinosa IPA se obavlja na sljedeći način:

Na nivou prioritetnih osa,

- (1) doprinos IPA putem plaćanja koja uključuju konačno stanje neće biti viši od iznosa izračunatih primjenom stope sufinansiranja, utvrđenom u okviru posljednjeg važećeg plana finansiranja prije predaje zahtjeva za konačnu isplatu Komisiji, na prijavljeni prihvatljivi izdatak;
- (2) doprinos na osnovu tačke (1) ne prelazi za više od 10%⁹⁶, najviši iznos doprinosa IPA utvrđen u skladu s posljednjim planom finansiranja koji je na snazi, prije predaje zahtjeva za konačnu isplatu Komisiji.

Na nivou programa, doprinosi IPA koji se plaćaju ne prelaze

- (3) objavljeni javni doprinos; i
- (4) maksimalni iznos doprinosa IPA operativnom programu u skladu s posljednjim važećim planom finansiranja prije predaje zahtjeva za konačnu isplatu Komisiji.

Primjena fleksibilnosti od 10% za izračunavanje konačnog stanja neće biti ograničena primjenom regulacione gornje granice za tehničku podršku. Primjer izračunavanja konačnog doprinosa za program izložen je u Dodatku IV ovih smjernica.

11. EURO

Član 70. Sporazuma o finansiranju predviđa odredbe o upotrebi eura u upravljanju budžetom IPA fondova, koje su primjenjive prilikom zatvaranja.

⁹³ Također u skladu sa članom 46 Provedbene uredbe IPA.

⁹⁴ Također u skladu sa čl. 49 i 51 Provedbene uredbe IPA -e.

⁹⁵ Također u skladu sa članom 44 Provedbene uredbe IPA.

Za komponentu II: u skladu sa članom 149 Provedbene uredbe IPA.

⁹⁶ Ova fleksibilnost je dodatak fleksibilnosti koju imaju države korisnice zbog činjenice da mogu da promijene finansijske planove za svoje programe do kraja 2017. (komponenta II: 2016), kao što je navedeno u tački 2.1 ovih smjernica. To je predviđeno zato što se finansijsko programiranje komponenti III i IV odvija po prioritetima prikazanim po godinama i zbog toga što nije moguće promijeniti finansijske planove sadržane u programskim dokumentima za prethodne godine. Ova praksa, iako nije propisana pravnim okvirom, slična je programiranju strukturalnih fondova za period 2000-2006, vidjeti Odluku Komisije C(2009) 960 od 11. februara 2009. o izmjenama i dopunama Smjernica o zatvaranju pomoći (2000-2006) iz strukturalnih fondova, odobreno Odlukom C(2006) 3424 od 1. avgusta 2016. gdje je fleksibilnost od 10% uvedena upravo iz tog razloga. Radi jednakog tretmana, ova fleksibilnost treba da se odnosi i na programe komponente II.

DODATAK I

Smjernice za Zatvaranje IPA komponenti II, III i IV programa 2007-2013

Sažeti prikaz završenih velikih projekata u skladu sa zahtjevima člana 102 (3) (f) i (g) Sporazuma o finansiranju (priložiti uz Sektorski završni izvještaj).

Operativno tijelo šalje ažuriranu verziju Tabela 1 i 2 Komisiji do predaje druga dva dokumenta na zatvaranje, tj. najkasnije do 31. decembra 2018. godine.

Ažurirana verzija može se poslati Komisiji do 31. marta 2019. godine, iz razloga navedenih u poglavlju 4.4.

1. Spisak većih projekata

[illegible]

2. Kompjuterizovani prikaz svih operacija koje nisu projekti velikog obima prema mjeri i odgovarajućim izdacima, uključujući doprinos u skladu s Uredbom IPA i nacionalnim javnim izdacima (prema Dodatku I po izjavi o izdacima)

A. Operacije završene do DD/MM/2018 (datum presjeka kako se pominje u odjeljku 5.2.3)					
Prioritetna osa/mjera	Ukupni izdaci (EURO)	IPA fondovi (EURO)	Nacionalni javni izdaci (EURO)	IPA stopa sufinansiranja(%)	Datum završetka (DD/MM/GGGG)
Prioritetna osa 1: ukupni potrošeni iznos					
Mjera 1.1: ukupni potrošeni iznos					
n.XXX					
Operacija n.XXY					
...					
Mjera 1.2					
...					
Prioritetna osa 2 : ukupno					
B. Neoperativni projekti (operacije) do 31. decembra 2018. / 31. marta 2018. (relevantno samo za komponente II i III)					
Prioritetna osa/mjera	Ukupni izdaci(EURO)	IPA fondovi (EURO)	Nacionalni javni izdaci(EURO)	IPA stopa sufinansiranja(%)	Datum završetka (DD/MM/GGGG)
Prioritetna osa 1: ukupni potrošeni iznos					
Mjera 1.1: ukupni potrošeni iznos					
Operacija n.XXX					
Operacija n.XXY					
...					
Mjera 1.2					

DODATAK II

1. Operacije instrumenata finansijskog inženjeringa provedene bez Holding fonda (polja označena * nisu obavezna)

Br.	Potrebne informacije/podaci	Potrebni oblik informacija/podataka	Napomene
II. A Opis i identifikacija subjekata koji provode instrument finansijskog inženjeringa (član 102(3) Sporazuma o finansiranju)			
II.1	Instrument finansijskog inženjeringa (naziv i registrovano mjesto poslovanja)	tekst	
II.2	Pripisano članu 57 Sporazuma o finansiranju	////////////////////////////////////	
	(a) instrumenti finansijskog inženjeringa za preduzeća	radio dugme O O	
	(b) urbani razvojni fondovi (N/A)		
	(c) fondovi ili drugi nacrti podsticaja koje osiguravaju zajmove, garancije za povratna ulaganja ili ekvivalentne instrumente, za energetska učinkovitost i upotrebu obnovljive energije u zgradama, uključujući i postojeće (N/A)		
II.3	Vrsta finansijskog proizvoda koji instrument finansijskog inženjeringa nudi krajnjim primaocima	////////////////////////////////////	
II.3.1	vlasnički udio	Klikom na okvir ☐	
II.3.2	zajam	Klikom na okvir ☐	
II.3.3	garancija	Klikom na okvir ☐	
II.3.4	drugi proizvod (subvencionirane kamatne stope, subvencionirane naknade za garancije i ekvivalentne mjere)	Klikom na okvir ☐	

2. Opis i identifikacija subjekata koji provode instrument finansijskog inženjeringa (član 102(3) Sporazuma o finansiranju)			
II.4	Rukovodilac instrumenta finansijskog inženjeringa (naziv, pravni status i registrovano mjesto poslovanja)	tekst	
II.5	Postupak za odabir rukovodioca finansijskog inženjeringa	////////////////////////////////////	
	Dodjela javnog ugovora u skladu s primjenjivim zakonima o javnoj nabavci	radio dugme O O O	
	Dodjela granta (u smislu člana 44, drugi stav, tačka (b) Odredbe Savjeta (EC) br. 1083/2006)		
	Dodjela ugovora direktno EIB ili EIF		
II.7	Pravni status instrumenta finansijskog inženjeringa	////////////////////////////////////	
	Nezavisna pravna lica koja su regulisana sporazumima između sufinansirajućih partnera ili dioničara	radio dugme O O	
	Posebno odjeljenje za finansiranje u sklopu finansijske ustanove		
II.6	Datum potpisivanja Sporazuma o finansiranju sa operativnim tijelom/Upravnim tijelom	DD/MM/GGGG	
3. Iznosi pomoći iz IPA i nacionalnog sufinansiranja plaćeni instrumentu finansijskog inženjeringa (član 102(3) Sporazuma o finansiranju)			

IIU	Iznosi pomoći instrumentu finansijskog inženjeringa iz svih operativnih programa		
III.1.1	Operativni program	tekst (broj CCI + naziv)	
III.1.2	Prioritetna osa	tekst (broj)	
III.1.3	Doprinos instrumentu finansijskog inženjeringa	%	
III.2	Iznos pomoći instrumentu finansijskog inženjeringa iz ovog specifičnog operativnog programa	////////////////////	
III.2.1	Iznos pomoć iz IPA	////////////////////	
III.2.1.1*	IPA iznosi obavezani Sporazumom o finansiranju (u eurima)	broj (iznos)	- *
III.2.1.2	IPA iznosi stvarno isplaćeni instrumentu finansijskog inženjeringa (u eurima)	broj (iznos)	
III.2.1.3*	IPA iznosi obavezani Sporazumom o finansiranju (u eurima)	broj (iznos)	- *
III.2.1.4	IPA iznosi stvarno isplaćeni instrumentu finansijskog inženjeringa (u eurima)	broj (iznos)	
III.2.2	Iznosi nacionalnog sufinansiranja	////////////////////	
III.2.2.1*	Nacionalno javno sufinansiranje obavezano Sporazumom o finansiranju (u eurima)	broj (iznos)	*
III.2.2.2	Nacionalno javno sufinansiranje stvarno isplaćeno instrumentu finansijskog inženjeringa (u eurima)	broj (iznos)	

III.2.2.3*	Nacionalno privatno sufinansiranje obavezano Sporazumom o finansiranju (u eurima)	broj (iznos)	*
III.2.2.4	Nacionalno privatno sufinansiranje stvarno isplaćeno instrumentu finansijskog inženjeringa (u eurima)	broj (iznos)	
III.3*	Iznosi druge pomoći plaćeni instrumentu finansijskog inženjeringa van operativnog programa (u eurima)	broj (iznos)	*
III.4	Troškovi upravljanja plaćeni instrumentu finansijskog inženjeringa (u smislu člana 59 (7) Sporazuma o finansiranju) (u eurima)	broj (iznos)	
4. Iznosi pomoći iz IPA i nacionalnog sufinansiranja isplaćeni iz instrumenta finansijskog inženjeringa (član 102(3) Sporazuma o finansiranju)			
IV.1	Iznosi pomoći plaćeni krajnjim primaocima putem zajmova (po finansijskom proizvodu)	////////////////////////////////////	
IV.1.1	Naziv proizvoda	tekst	
IV.1.2*	Broj krajnjih primalaca koji primaju pomoć, po vrsti	////////////////////////////////////	— *
IV.1.2.1*	Velika preduzeća	broj	— *
IV.1.2.2*	Mala i srednja preduzeća	broj	— *
IV.1.2.2.1*	Od kojih mikro-preduzeća	broj	— *
IV.1.2.3*	Fizička lica	broj	— *
IV.1.2.4*	Urbani projekti	broj	— *

IV.1.2.5*	Ostalo	broj	- *
IV.1.3*	Broj ugovora o zajmu potpisanih s krajnjim primaocima	broj	- *
IV.1.4*	Ukupni iznos zajma obavezan ugovorima koji su potpisani s krajnjim primaocima (u eurima)	broj (iznos)	- *
IV.1.4.1*	Od kojih doprinos operativnog programa	broj (iznos)	- *
IV.1.5	Ukupni iznos pomoći za zajmove stvarno isplaćene krajnjim primaocima (u eurima)	broj (iznos)	
IV.1.5.1	Od kojih iznosi pomoći iz IPA Fondova (u eurima)	broj (iznos)	
IV.2	Iznos pomoći isplaćen krajnjim primaocima kroz garancije (po finansijskom proizvodu)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Naziv proizvoda	tekst	
IV.2.2*	Broj krajnjih primaoca koji primaju pomoć, po vrsti	////////////////////////////////////	- *
IV.2.2.1*	Velika preduzeća	broj	- *
IV.2.2.2*	Mala i srednja preduzeća	broj	- *
IV.2.2.2.1*	Od kojih mikropreduzeća	broj	- *
IV.2.2.3*	Fizička lica	broj	- *
IV.2.2.4*	Urbani projekti	broj	- *
IV.2.2.5*	Ostalo	broj	- *
IV.2.3*	Ukupni iznosi pomoći blokirani za potpisane ugovore o garanciji (u eurima)	broj (iznos)	- *

IV.4.1	Naziv proizvoda	tekst	
IV.4.2*	Broj krajnjih primaoca koji primaju pomoć, po vrsti	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	Velika preduzeća	broj	*
IV.4.2.2*	Mala i srednja preduzeća	broj	*
IV.4.2.2.1*	Od kojih mikropreduzeća	broj	*
IV.4.2.3*	Fizička lica	broj	*
IV.4.2.4*	Urbani projekti	broj	*
IV.4.2.5*	Ostalo	broj	*
IV.4.3	Ukupni iznos stvarno plaćen krajnjim primaocima (u eurima)	broj (iznos)	
IV.4.3.1	Od kojih iznosi pomoći iz IPA (u eurima)	broj (iznos)	
IV.4.4*	Broj proizvoda stvarno datih krajnjim primaocima	broj	*
IV.5	Pokazatelji	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Broj otvorenih ili sačuvanih radnih mjesta	broj	*

DODATAK III

TABELA PRIJAVLJENIH IZDATAKA I REVIZIJA UZORKA

Referentna godina	Fond	Br. dokumenta (broj CCI)	Program	Izdaci prijavljeni u referentnoj godini (A)	Izdaci u referentnoj godini revidirani za slučajni uzorak (B)	Iznos i postotak (stopa greške) nepravilnih izdataka u slučajnom uzorku (C) ⁹⁷⁾		Ukupna predviđena stopa greške (D) ⁹⁸⁾	Brojčano iskazivanje rizika (E) ⁹⁹⁾	Financijske ispravke koje je primijenila država članica na osnovu ukupnih izdataka koje su planirali korisnici (F) ¹⁰⁰⁾	Iznos preostalog rizika (G= E-F)	Ostali izdaci podvrgnuti reviziji (H) ¹⁰¹⁾	Iznos nepravilnih izdataka u ostalim izdacima podvrgnutim reviziji (I)	Ukupno revidirani izdaci kumulativno ¹⁰²⁾ kao procenat ukupnih izdataka prijavljenih kumulativno (J) = [(B)+(H)]/A
						Iznos ¹⁰³⁾	% ¹⁰⁴⁾							
2007	IPA													
2008	IPA													
2009	IPA													
...	IPA													
2016	IPA													
2017/2018	IPA													
UKUPNO ¹⁰⁵⁾	IPA													
Stopa preostalog rizika kod zatvaranja (K) = (G)/(A)														

DODATAK IV

⁹⁷⁾ Ako je slučajnim uzorkom obuhvaćeno više od jednog fonda ili programa, informacije o iznosu i procentu (stopa greške) nepravilnih izdataka daju se za čitavi uzorak i ne mogu se dati na nivou programa/fonda.

⁹⁸⁾ Koncept ukupne predviđene stope greške objašnjen je u tački 4.4 smjernica Komisije za odabir uzorka (COCOF_08-0021-03_EN od 04/04/2013)

⁹⁹⁾ Brojčano iskazivanje rizika po godini (kolona E) proizilazi iz: (i) primjene ukupne predviđene stope greške (kako je navedeno u godišnjem izvještaju o revizorskom radu) na populaciju ili (ii) primjene predviđene stope greške ili paušalne stope dogovorene s Komisijom nakon procjene.

¹⁰⁰⁾ Ukupni iznos u koloni (F) treba da bude usklađen s iznosima koje je otkrila država korisnica u skladu s članom 66(3)(d) Sporazuma o finansiranju i za komponentu II^a prema članu 104(g) Uredbe (EC) br. 718/2007

¹⁰¹⁾ Izdaci iz dopunskog uzorka i izdaci za slučajni uzorak koji nisu u referentnoj godini (za dalja uputstva vidi napomenu COCOF-a br. 09-0004-01-EN od 18. februara 2009. godine o godišnjim izvještajima o kontroli i mišljenjima).

¹⁰²⁾ Uključuje izdatke podvrgnute reviziji za slučajni uzorak i ostale izdatke podvrgnute reviziji.

¹⁰³⁾ Iznos revidiranih izdataka.

¹⁰⁴⁾ Procenat revidiranih izdataka u odnosu na izdatke prijavljene Komisiji u referentnoj godini.

¹⁰⁵⁾ Godišnji iznosi o kojima se izvještava u koloni (A) trebalo bi da budu jednaki ukupnom iznosu prikazanom pri zatvaranju na certifikatu i izjavi o izdacima i zahtjevu za konačnom isplatom.

Primjer izračunavanja fleksibilnosti od 10% na nivou programa i prioritetnih osa IPA programa

Financijski plan										Završna izjava o izdacima			Izračunavanje nivoa prioritetnih osa			Izračunavanje nivoa programa	
Prioritet	Ukupno prihvatljivo	IPA (doprinos fonda)	Nacionalni pandae	Nacionalno javno	Nacionalno privatno (*)	Javno/ Ukupno	Stopa sufinansiranja	Ukupni izdaci	Javni doprinos	Izračunat doprinos iz fonda (1)	Ograničenje fleksibilnosti	Zadržani iznosi na prioritetnom nivou	Ograničavanje javnih doprinosa	Ograničavanje doprinosa iz fonda (4)			
	A = B + (2)	B	(3) = (4) + (5)	(4)	(5)	P / T	C = B/A	D	E	F = C * D ili C * E	H = B + 10%	J = H - F	K = H - (J, E)	L = H - (K, E)			
Prioritet 1	96,000	81,600	14,400	14,400	0	P	85%	100,000	100,000	85,000	89,760	85,000					
Prioritet 2	55,300	47,005	8,295	8,295	0	P	85%	54,000	54,000	45,900	51,708	45,900					
Prioritet 3	61,180	52,003	9,177	9,177	0	P	85%	64,000	64,000	54,400	57,203	54,400					
Program	212,480	180,608	31,872	31,872	0			218,000	218,000	185,300	196,669	185,300	185,300	180,608			
													Konačni rezultat	180,608			
(*) Unosi se samo kada su prioritetne osa izražene u ukupnim izdacima.																	
(1) Iznos koji proizilazi iz zahtjeva za stopom sufinansiranja, kako je ustanovljeno posljednjim važećim finansijskim planom, u vezi s prijavljenim prihvatljivim izdacima																	
(2) Ograničavanje maksimalnog iznosa pomoći iz fonda kao što je navedeno u odluci Komisije koja odobrava povećanje operativnog programa za 10%.																	
Ograničavanje prijavljenih javnih doprinosa.																	
(4) Ograničavanje maksimalnog iznosa pomoći iz svakog fonda za operativni program kao što je izloženo u odluci Komisije kojom se odobrava operativni program.																	

DODATAK V

Korelacijska tabela pozivanja na uredbe Sporazuma o finansiranju između različitih država korisnica IPA za komponente III i IV

Poglavlje u smjernicama o zatvaranju IPA	Članovi Sporazuma o finansiranju za komponente III i IV koji su navedeni u smjernicama o zatvaranju IPA (redom kojim se javljaju)	Odgovarajući članovi u Sporazumu o finansiranju sa Crnom Gorom za program komponente III	Odgovarajući članovi u Sporazumu o finansiranju sa Crnom Gorom za program komponente IV
1. Opća načela zatvaranja	Član 100	Član 95	Član 99
3. Prihvatljivost izdataka			
3.1.1	Član 34(1)	Član 33(1)	Član 33(1)
	Član 100(5)	Član 95(5)	Član 99(5)
	Član 35(1)	Član 34(1)	Član 34(1)
	Član 34 - 43	Članovi 33-42	Članovi 33-42
3.2.1	Član 19	Član 18	N/A
3.2.2	Član 18	N/A	Član 18
3.3.1	Član 53	Član 52	N/A
	Član 73	Član 68	Član 72
3.4.1	Član 35(3)	Član 34(2)	Član 34(3)
	Član 20(3)	Član 19(3)	N/A
4. Predaja dokumenata za zatvaranje			
4.1.1	Član 100	Član 95	Član 99
	Član 101(1)	Član 96(1)	Član 100(1)
	Član 103(1)/ Dodatak XVI	Član 98(1)/ Dodatak XVI	Član 102(1)/ Dodatak XVI
	Član 100(5)	Član 95(5)	Član 99(5)
	Član 103(1)(3)	Član 98(1)(3)	Član 102(1)(3)
4.2.1	Član 102	Član 97	Član 101
4.3	Član 73	Član 68	Član 72
	Član 100(3)	Član 98(3)	Član 99(3)
4.5	Član 104(1)	Član 99(1)	Član 103(1)
	Član 100(1)	Član 95(1)	Član 99(1)
5. Sadržaj dokumenata za zatvaranje			
5.1.1	Članovi 68 - 69	Članovi 63-64	Članovi 67-68
	Dodatak XVI	Dodatak XVI	Dodatak XVI
	Član 17(4)	Član 17(4)	Član 17(4)
5.1.2.1	Član 79	Član 74	Član 78

	Član 91	Član 86	Član 90
	Član 103/Dodatak XVI	Član 98/ Dodatak XVI	Član 102/ Dodatak XVI
	Članovi 66 - 67	Članovi 61-62	Članovi 65-66
5.1.3.1	Član 66(3)(d)/ Dodatak III	Član 61(3)(d)/ Dodatak III	Član 65(3)d/ Dodatak III
	Član 103(6)	Član 98(6)	Član 102(6)
5.2.1	Član 102	Član 97	Član 101
	Dodatak XII	Dodatak XII	Dodatak XII
5.2.2.1	Član 73	Član 68	Član 72
	Dodatak VIII	Dodatak VIIla i VIIlb	N/A
5.2.5	Član 85	Član 80	Član 84
5.2.6	Član 65	Član 60	Član 64
5.3.1.1	Član 101	Član 96	Član 100
	Dodatak XVII	Dodatak XVII	Dodatak XVII
	Član 91	Član 86	Član 90
5.3.2.1	Član 69	Član 64	Član 68
	Član 73	Član 68	Član 72
5.3.3.1	Član 79	Član 74	Član 78
	Član 91(3)	Član 86(3)	Član 90(3)
	Član 66 - 67	Članovi 61-62	Članovi 65-66
	Član 66(3)(d)/ Dodatak III	Član 61(3)(d)/ Dodatak III	Član 65(3)d/ Dodatak III
7. Automatski opozivi	Član 13	Član 13	Član 13
9. Privremeno obustavljena plaćanja	Članovi 72 - 73	Članovi 67-68	Članovi 71-72
10. Izračunavanje završnog doprinosa	Član 68	Član 63	Član 67
11. Euro	Član 70	Član 65	Član 69
Dodatak I	Član 102(3)(f) i (g)	Član 97(3)(f) i (g)	101(3)(f)
Dodatak III	Član 66(3)(d)	61(3)(d)	65(3)d